

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Страсбург, 5.7.2016 г.
COM(2016) 450 final

2016/0208 (COD)

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за изменение на Директива (ЕС) 2015/849 за предотвратяване използването на
финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на
тероризма и за изменение на Директива 2009/101/ЕО**

(текст от значение за ЕИП)

{SWD(2016) 223 final}

{SWD(2016) 224 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

В настоящото предложение се определят редица мерки за по-добри ответни действия срещу финансирането на тероризма и за гарантиране на повишена прозрачност на финансовите сделки и корпоративните образувания в контекста на превантивната правна рамка в Съюза, а именно Директива (ЕС) 2015/849 („4ДБИП“)¹. Освен това в него се определят някои значими промени на съответните правила в областта на дружественото право съгласно Директива 2009/101/ЕО².

Приемането на актуализираните правила за борба с изпирането на пари през май 2015 г. представлява значима стъпка за подобряване на ефективността на усилията на ЕС в борбата срещу изпирането на пари от престъпни дейности и противодействието срещу финансирането на терористични дейности.

Терористичната заплаха обаче нарасна и се задълбочи в последно време. Същевременно в резултат на напредъка в сферата на технологиите и комуникациите глобално взаимосвързаната финансова система улеснява укриването и преместването на средства по целия свят чрез бързо и лесно създаване на поредица от фиктивни дружества и пресичане на граници и юрисдикции, като проследяването на парите се затруднява все повече. Лицата, осъществяващи изпиране на пари, укриващите данъци, терористите, измамниците и други престъпници са в състояние да прикрият своите следи по този начин.

Изграждането на надеждна финансова система с подходящи инструменти за контрол и анализ би спомогнало за разкриване на схеми с нетипични сделки и така може да допринесе за по-добро разбиране на терористичните и престъпните връзки, мрежи и заплахи и да доведе до предприемане на подходящи превантивни действия от всички съответни компетентни органи. При все това продължават да съществуват пропуски в надзора на разнообразните финансови средства, които терористите използват — от пари в брой и търговия с културни ценности до виртуални валути и анонимни предплатени карти. Целта на настоящото предложение е да се отстранят тези пропуски, като същевременно се избягват ненужните пречки пред функционирането на плащанията и финансовите пазари за обикновените спазващи закона граждани и предприятия, така че да се постигне баланс между необходимостта от повишена сигурност и необходимостта от защита на основните права, включително защита на данните, и икономическите свободи.

¹ Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 73).

² Директива 2009/101/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. за координиране на гаранциите, които държавите членки изискват от дружествата по смисъла на член 48, втора алинея от Договора, за защита на интересите на членовете и на трети лица с цел тези гаранции да станат равностойни (ОВ L 258, 1.10.2009 г., стр. 11).

Същевременно и в допълнение към проблемите, свързани с финансирането на терористи, бяха разкрити значителни пропуски в прозрачността на финансовите сделки по целия свят, което показва, че офшорните юрисдикции често се използват като места за установяване на посреднически структури, чрез които действителният собственик се дистанцира от притежаваните активи, често с цел избягване или укриване на данъци. Целта на настоящото предложение е да се предотврати укриване в големи размери на средства, което може да попречи на ефективната борба с финансовите престъпления, както и да се гарантира повишена корпоративна прозрачност, така че действителните собственици на дружества или други правни форми да не могат да се крият зад неразкрита самоличност.

В Европейската програма за сигурност³ Комисията определи като приоритет усъвършенстването на правната рамка на ЕС за борба с тероризма. В заключенията на Съвета по правосъдие и вътрешни работи от 20 ноември 2015 г.⁴, на Съвета по икономически и финансови въпроси от 8 декември 2015 г.⁵, както и на Европейския съвет от 18 декември 2015 г.⁶ беше подчертана необходимостта от допълнително засилване на работата в тази област, като се надгражда върху подобренията, въведени в 4ДБИП.

На 2 февруари 2016 г. Комисията представи план за действие с цел засилване на борбата с финансирането на тероризма⁷, насочен към две основни направления за действие: проследяване на терористи чрез движението на финансовите средства и предотвратяване на прехвърлянето от тях на средства или други активи; и прекъсване на източниците на приходи, използвани от терористичните организации, чрез насочване на усилията срещу капацитета им да набират средства. В плана за действие бяха обявени редица целеви оперативни и законодателни мерки, включително настоящото предложение, които следва бързо да бъдат предприети.

На 12 февруари 2016 г. Съветът по икономически и финансови въпроси призова Комисията да представи предложение за изменение на 4ДБИП възможно най-скоро и не по-късно от второто тримесечие на 2016 г. На неофициалното заседание на Съвета по икономическите и финансовите въпроси на 22 април 2016 г. също бе отправен призив за действие, по-специално да се увеличи достъпността на регистрите на действителните собственици, да се пояснят изискванията за регистрация на доверителна собственост, да се ускори свързването на националните регистри на действителните собственици, да се насърчи автоматичният обмен на информация относно действителните собственици и да се подсилят правилата за комплексна проверка на клиента⁸. В своята резолюция от 16 декември 2015 г.⁹ Европейският

³ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — „Европейска програма за сигурност“, COM(2015) 185 final.

⁴ <http://www.consilium.europa.eu/bg/press/press-releases/2015/11/20-jha-conclusions-counter-terrorism/>

⁵ <http://www.consilium.europa.eu/bg/press/press-releases/2015/12/08-ecofin-conclusions-corporate-taxation/>

⁶ <http://www.consilium.europa.eu/bg/press/press-releases/2015/12/18-euco-conclusions/>

⁷ Съобщение на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно план за действие с цел засилване на борбата с финансирането на тероризма, COM(2016) 50 final.

⁸ <http://english.eu2016.nl/documents/publications/2016/04/22/informal-ecofin---line-to-take-nl-presidency>.

⁹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2015-0457+0+DOC+XML+V0//BG>

парламент вече подчерта, че по-голямата прозрачност, координация и конвергенция по отношение на политиките за корпоративните данъци предоставят ефективна рамка, за да се гарантира лоялна конкуренция между дружествата в Съюза и за да се защитят държавните бюджети от неблагоприятни последици.

Предложението за преразглеждане на 4ДБИП също така съответства на развитието в световен план. На международно равнище с Резолюция 2199(2015) и Резолюция 2253(2015) на Съвета за сигурност на ООН бе призовано за мерки, с които да се предотврати получаването на достъп до международни финансови институции от страна на терористични групи. В допълнение към това в декларацията на Г-20 от 18 април 2016 г. Специалната група за финансови действия (FATF) и Световният форум относно прозрачността и обмяна на информация за данъчни цели се призовават да отправят първоначални предложения за подобряване на прилагането на международните стандарти за прозрачност, включително за наличието на информация относно действителните собственици и обмен на тази информация на международно равнище.

Ефективният надзор и правоприлагане са от решаващо значение за предотвратяване на изпирането на пари, финансирането на тероризъм и престъпленията като цяло. Комисията ще наблюдава правилното транспониране на изискванията на Съюза в националното законодателство, както и ефективното им прилагане от държавите членки в практиката.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

На 20 май 2015 г. бе приета преработена рамка за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма. Преработените правила се състоят от 4ДБИП и Регламент (ЕС) 2015/847 относно информацията, придружаваща преводите на средства.

Датата за транспониране на 4ДБИП и влизането в сила на Регламент (ЕС) 2015/847 е 26 юни 2017 г. При все това Комисията насърчи държавите членки да изтеглят напред датата за транспониране на 4ДБИП и в настоящото предложение тази дата се изменя на 1 януари 2017 г. Измененията в предложението са свързани с конкретни въпроси, които държавите членки вече могат да бъдат призовани да разгледат, в рамките на текущия процес по транспониране на разпоредбите на 4ДБИП. Всички мерки целят повишаване на ефективността на настоящата система за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма и бяха изготвени така, че да я допълват по съгласуван начин. Поради това в настоящото предложение се определят правила, основани на опита на държавите членки с цел транспониране и прилагане на 4ДБИП (създаване на централни регистри), отговаряне на исканията на субектите, които прилагат правилата по ефективен начин (определяне на нови задължени субекти, оправомощаване на националните звена за финансово разузнаване (ЗФР), хармонизиране на подхода спрямо високорискови трети държави) и отразяване на най-новите тенденции в борбата срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма (подобряване на достъпа до информация относно действителните собственици). По този начин с настоящото предложение се осигурява рамка, която следва да позволи националният правен ред на държавите членки да бъде актуализиран и по-добре подготвен за настоящите предизвикателства. В контекста на вече поетите ангажименти държавите членки следва да бъдат в позиция да ускорят транспонирането на тези разпоредби.

В настоящото предложение се прави равностойна на констатациите и оценката на Комисията чрез съществуващите ѝ механизми за оценяване на правните и

институционалните рамки и практика на държавите членки по отношение на предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризма. То се основава на данни, споделени с Комисията в контекста на транспонирането на 4ДБИП. Освен това в предложените изменения се отчитат съответните налични проучвания и доклади (по-специално проведените през 2009 и 2012 г.) относно правилата за прилагане, които са в сила в държавите членки, всички новоустановени международни изисквания (по-специално преработените изисквания на FATF) и цялата информация, събрана досега чрез образуване на производство за установяване на нарушение съгласно член 258 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Освен това с цел да получи пълна и точна представа Комисията взе под внимание данни, предоставени в рамките на международното сътрудничество в сферата на финансовия надзор.

Що се отнася до правоприлагането, настоящото предложение се основава на извлечените поуки от прилагането на съществуващите правила за борба с изпирането на пари и в него се поставя по-силен акцент върху прилагането на настоящите правила. Настоящото предложение отразява ангажимента на Комисията да следи внимателно правилното транспониране на Директивата и ефективността на националните режими на държавите членки. В тази връзка Комисията ще надгражда върху вече предприетите дейности от страна на FATF (процес на партньорска проверка) или ще използва националните оценки на риска, извършени от държавите членки, като основа за ефективна оценка.

На последно място, що се отнася до дружественото право и Директива 2009/101/ЕО, посочената Директива вече е транспонирана в законодателството на държавите членки. С предложените изменения на Директива 2009/101/ЕО се създава нов набор от правила, приложими към ясно определена категория дружества и доверителна собственост, които отразяват и допълват правилата в преработената 4ДБИП, като целта е да се гарантира повишена корпоративна прозрачност. Следователно, тъй като тяхното приложно поле е различно, тези нови правила трябва да бъдат включени в Директива 2009/101/ЕО, за да се осигурят необходимите препратки към 4ДБИП.

- **Съгласуваност с другите политики на Съюза**

Предложените изменения на 4ДБИП (и Директива 2009/101/ЕО) са в съответствие с цели на политиката, преследвани от Съюза, и по-специално:

- наказателноправната рамка, що се отнася до престъпленията, свързани с терористични групи, и по-специално повдигането на обвинения за финансиране на тероризма, посочени в предложението за директива относно борбата с тероризма¹⁰, както и поетия от Съюза ангажимент при подписването на Допълнителния протокол към Конвенцията на Съвета на Европа за предотвратяване на тероризма;

¹⁰ COM(2015) 625 final.

- единния пазар за плащания, с който се създават по-безопасни и иновативни платежни услуги в ЕС, а именно правилата, определени в Директива (ЕС) 2015/2366¹¹ и Регламент 2015/751¹²;
- правната рамка за установяване на комплексна проверка на клиента по отношение на финансови сметки, която позволява автоматичен обмен на информация за финансови сметки за данъчни цели (чрез прилагане на световния стандарт), както е предвидено в Директива 2011/16/ЕС, изменена с Директива 2014/107/ЕС¹³;
- рамката за ефективни обществени и частни онлайн услуги, електронен бизнес и електронна търговия в Съюза, създадена с Регламент (ЕС) № 910/2014¹⁴;
- реформирания режим за защита на данните, произтичащ от Регламент (ЕС) 2016/679¹⁵ и Директива (ЕС) 2016/680¹⁶ и отговарящ на съответната съдебна практика на Съда на Европейския съюз;
- цифровия единен пазар, както е определено в Съобщението на Комисията „Стратегия за цифров единен пазар за Европа“¹⁷ и специфичните разпоредби относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции, определени в Регламент (ЕС) № 910/2014 („Регламент eIDAS“) ¹⁸;
- защитата на потребителите и финансово приобщаване;
- преследваните от Комисията цели, посочени в нейното Съобщение относно по-нататъшни мерки за увеличаване на прозрачността и за борба с отклонението от данъчно облагане и избягването на данъци¹⁹.

¹¹ Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО.

¹² Регламент (ЕС) 2015/751 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2015 г. относно обменните такси за платежни операции, свързани с карти.

¹³ Директива 2014/107/ЕС на Съвета от 9 декември 2014 г. за изменение на Директива 2011/16/ЕС по отношение на задължителния автоматичен обмен на информация в областта на данъчното облагане, ОВ L 359, 16.12.2014 г., стр. 1.

¹⁴ Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО.

¹⁵ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

¹⁶ Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 89).

¹⁷ COM(2015) 192 final.

¹⁸ Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 73).

¹⁹ COM(2016) 451.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

С настоящото предложение се изменя 4ДБИП, както и Директива 2009/101/ЕО. Поради това то се основава на членове 114 и 50 от ДФЕС, които представляват правните основания на изменените актове.

• Субсидиарност

В съответствие с принципите за субсидиарност и пропорционалност, които са формулирани в член 5 от Договора за Европейския съюз, целите на предложението не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки и следователно могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза. Обхватът на предложението не надхвърля необходимото за постигането на тези цели. В съответствие с приетите правила в 4ДБИП и Директива 2009/101/ЕО съгласно настоящото предложение държавите членки имат право да приемат или да продължат да прилагат мерки, които са по-строги от определените в правото на Съюза.

Съществуващата правна рамка, която позволява предотвратяване на финансирането на тероризма в рамките на финансовата система, беше създадена на равнището на Съюза. Подобряването на съществуващата правна рамка не може да бъде постигнато чрез самостоятелни действия на държавите членки. В контекста на приемането на 4ДБИП беше извършена задълбочена проверка на субсидиарността. Тъй като финансирането на организираната престъпност и тероризма може да навреди на стабилността и репутацията на финансовия сектор и да застраши вътрешния пазар, всяка предприета единствено на национално равнище мярка би могла да окаже неблагоприятен ефект върху единния пазар на ЕС: липсата на координирани правила в държавите членки, целящи защитата на техните финансови системи, може да бъде несъвместима с функционирането на вътрешния пазар и да доведе до разпокъсаност. С оглед на трансграничното естество на терористичните заплахи обхватът на предложените правила трябва да бъде достатъчно добре хармонизиран, последователен и съгласуван на равнището на Съюза, за да бъде наистина ефективен.

В допълнение към това престъпниците могат да се възползват от липсата на ефективна рамка за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма в една държава членка и това да доведе до неблагоприятни последици в друга държава членка. Поради това е важно да е налице хармонизирана рамка на равнището на Съюза, тъй като големите потоци от пари с незаконен произход и финансирането на терористи могат да навредят на стабилността и репутацията на финансовия сектор.

Ясно разработените правила, които изискват повишена прозрачност за широк кръг от икономически оператори, включително предприятия и доверителна собственост от предприемачески тип, не са насочени единствено към теоретичните несъответствия във функционирането на вътрешния пазар. Рискът от влошаване на функционирането на вътрешния пазар е съвсем конкретен: всички държави членки са пряко засегнати от нарастващите в безпрецедентен мащаб опити на престъпни субекти и техните съучастници да прикрият произхода на приходите от престъпна дейност или да насочат парични средства със законен или незаконен произход за терористични цели.

- **Пропорционалност**

Предложените изменения не надхвърлят необходимото за постигане на целите, свързани с борбата с финансирането на тероризма и повишаване на корпоративната прозрачност и се основават на вече приети правила в съответствие с принципа на пропорционалност.

Оценката на въздействието, придружаваща настоящото предложение, съдържа подробно описание на алтернативните мерки, с които биха могли да се постигнат целите на предложението.

Беше избран най-пропорционалният от няколко варианта, като се обръща особено внимание на навременното идентифициране на титулярите на банкови и платежни сметки от страна на ЗФР: държавите членки остават свободни да създадат или централен банков регистър, или система за извличане на данни, в зависимост от това кой метод най-добре отговаря на съществуващите им собствени рамки. По аналогичен начин, що се отнася до мерките за разширена комплексна проверка на клиента, които задължените субекти трябва да прилагат по отношение на високорискови трети държави, за най-пропорционален от всички валидни варианти се счита вариантът, при който се гарантира хармонизиран подход на равнището на Съюза, като същевременно изцяло се спазват поетите международни ангажименти.

Предложените изменения отговарят на принципа на пропорционалност по отношение на определянето на доставчици на услуги по обмяна между виртуални и фиатни валути като задължени субекти. С оглед да се позволи на компетентните органи да наблюдават съмнителни сделки с виртуални валути, като същевременно се запазят иновативните предимства, предлагани от тези валути, е целесъобразно да се определят като задължени субекти съгласно 4ДБИП всички субекти, които контролират достъпа до виртуални валути, и по-специално платформи за обмен и доставчици на портфейли. В предложената мярка от една страна се отчита разпокъсаността на финансовата информация, а от друга — липсата на пряк и бърз достъп до такава информация от страна на ЗФР и компетентните органи за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма. Освен това наличната информация трябва да бъде точна (т.е. информацията следва да е достатъчно конкретна, за да се предотврати насочване към грешно лице) и да е ограничена до необходимото (пропорционалност), така че да позволи на ЗФР и компетентните органи за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма да свържат всички банкови и платежни сметки със съответстващите им титуляри на сметки, пълномощници и действителни собственици.

Що се отнася до предплатените инструменти, с оглед на факта, че те са от очевиден социален интерес, тъй като се използват за изплащане на социални помощи в някои държави членки, съгласно принципа на пропорционалност трябва надлежно да се отчетат потребностите на финансово уязвимите лица. Следователно предложените мерки целят да насърчат финансовото приобщаване и такива предплатени карти пак ще могат да функционират като фактически заместител на банкова сметка. В допълнение към това, с оглед на необходимото за постигане на баланс между законосъобразните искания за анонимност на плащанията от физически лица и изискванията за ефективен мониторинг на съмнителни сделки, както и с оглед на най-новите пазарни тенденции и данни относно средния размер на сумите при непредизвикващи съмнения сделки с анонимни предплатени инструменти, е подходящо и пропорционално да се понижат праговете, определени в 4ДБИП за сделки, по отношение на които не се извършва комплексна проверка на клиента.

Гарантирана е и пропорционалност по отношение на режимите на прозрачност за информация относно действителните собственици на законни субекти (дружества, доверителна собственост, сходни правни форми). Следователно задълбоченият анализ на законосъобразните искания на активисти и НПО, необходимостта да се гарантира повишена прозрачност на деловите взаимоотношения, правните стандарти в областта и по-специално всички правила за защита на неприкосновеността на личния живот и личните данни изискват да се направи ясно разграничение между категориите правни образувания, които управляват доверителна собственост като стопанска дейност с цел печалба, и други категории. Законосъобразно и пропорционално е да се предоставя публичен достъп до ограничен набор от информация относно действителните собственици на първата категория правни образувания, докато по отношение на втората категория такава информация относно действителните собственици следва да се разкрива само на лица и организации със законен интерес.

- **Избор на инструмент**

Настоящото предложение представлява изменение на 4ДБИП и Директива 2009/101/ЕО и поради това е под формата на директива.

Не могат да се използват алтернативни средства, било то законодателни или оперативни, за да се постигнат целите на настоящото предложение, а именно да се подобри съществуващата рамка, която позволява предотвратяване на финансирането на тероризма в рамките на финансовата система и гарантиране на общоевропейски хармонизирани правила относно корпоративната прозрачност.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Консултации със заинтересованите страни**

Комисията положи усилия да гарантира широко участие на заинтересовани страни в целия цикъл на политиката, свързан с тази инициатива, чрез поредица от целеви консултации (двустранни контакти, срещи със заинтересовани страни и експерти, писмени консултации).

Що се отнася до финансирането на тероризма, бяха проведени консултации със:

- държавите членки и представители на техните публични органи;
- представители на Европейския парламент;
- представители от сектора на платежните услуги (картови схеми, субекти, които издават предплатени карти, едно представително сдружение);
- съответни участници на пазарите за виртуални валути: платформи за обмен, доставчици на портфейли, представителна група на заинтересованите страни в сферата на виртуалните валути;
- заинтересовани страни от банковия и финансовия сектор;
- звената за финансово разузнаване (платформа ЕС—ЗФР);
- Европол;
- потребителски организации;

– Европейския надзорен орган по защита на данните.

С цел събиране на данни Комисията изпрати редица въпросници/проучвания. През декември 2015 г. към държавите членки (ЗФР и публичните органи) беше отправено искане да проучат определените проблемни области, свързани с финансиране на тероризма, както и да потърсят становища по политиките и данни. Всички държави членки отговориха до 22 януари 2016 г. Въпросникът обхваща следните теми: как националните органи събират данни за откриване и оценка на предполагаеми терористични дейности и как се използва тази информация; описване на съществуващите централизирани национални банкови регистри и регистри на платежните сметки или други сходни механизми, например централни системи за извличане на данни, и до каква степен тази информация може да се използва от националните органи за разкриване на финансиране на тероризъм; проучване на пазарната структура и всички регулаторни отговори на национално равнище във връзка с предплатени инструменти и виртуални валути, както и степента, до която тези инструменти се използват за финансиране на тероризма; предприемане на мерки във връзка с финансовите потоци от високорискови трети държави чрез засилени мерки/ответни мерки за комплексна проверка.

Що се отнася до предложените изменения с цел повишаване на прозрачността на финансовите сделки и на корпоративните образувания, предложените изменения бяха изготвени в съответствие с възгледите, изразени от държавите членки на неофициалното заседание на Съвета по икономическите и финансовите въпроси на 22 април 2016 г., като същевременно отговарят на исканията, формулирани от представители на компетентните органи на държавите членки по време на семинарите за транспониране на Директива 2014/107/ЕС относно административното сътрудничество.

• **Оценка на въздействието**

Оценката на въздействието се основава на съответните доклади, изготвени от Съюза и международни организации като Европейския банков орган (ЕБО), Европейската централна банка (ЕЦБ), Европол, Банката за международни разплащания (БМР) и FATF. Освен това тя се основава на данни, достъпни за обществеността чрез международните медии.

В нея са разгледани следните въпроси:

- (1) съмнителните сделки, включващи високорискови трети държави, не са обект на ефективен мониторинг поради неясни и некоординирани изисквания за комплексна проверка на клиента;
- (2) съмнителните сделки, осъществявани чрез виртуални валути, не са обект на достатъчен мониторинг от органите, които не са в състояние да свържат сделките с идентифицираните лица;
- (3) настоящите мерки за смекчаване на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма, свързани с анонимните предплатени инструменти, не са достатъчни;
- (4) ЗФР срещат ограничения в гарантирането на своевременен достъп до и обмен на информация, съхранявана от задължени субекти;

- (5) ЗФР не разполагат с достъп или получават достъп със закъснение до информацията относно самоличността на титулярите на банкови и платежни сметки.

Бяха оценени незаконодателни варианти за отстраняване на идентифицираните проблеми. Комисията би могла i) да разработи „най-добри практики“ за преодоляване на практическите пречки, установени при прегледа, който се извършва понастоящем в рамките на платформата на ЗФР; ii) да разработи препоръки към държавите членки (въз основа на принципа „изпълнение или обяснение“) с цел смекчаване на рисковете от изпиране на пари и финансиране на тероризма, установени в рамките на наднационалната оценка на риска, която се извършва понастоящем; и iii) да разшири своя ангажимент в рамките на международни форуми, насочени към борба с финансирането на тероризма, с цел укрепване на сътрудничеството и повишаване на обмена на информация в тази стратегическа област.

Необходимостта да се разработят специални регулаторни разпоредби беше счетена за изключително важна и за най-подходящия вариант.

Що се отнася до подобряването на ефективността на политиката на ЕС за високорискови трети държави, бяха проучени три регулаторни варианта. Избраният вариант е да се измени 4ДБИП, като се осигури задължителен списък с мерки за разширена комплексна проверка на клиента, които следва да се прилагат от задължените субекти, в съчетание с примерен списък с ответни мерки, които могат да се прилагат в работата с високорискови трети държави, определени от Комисията.

Що се отнася до подобряването на разкриването на съмнителни сделки с виртуални валути, бяха проучени шест регулаторни варианта. Избраният вариант представлява комбинация от методи, а именно i) обхващане на платформите за обмен на виртуални валути и ii) доставчиците на портфейли, които предлагат попечителски услуги, от приложното поле на Директивата, като същевременно iii) се осигурява повече време за проучване на варианти за система за доброволно самоидентифициране на ползвателите на виртуални валути.

По отношение на намаляването на злоупотребите с анонимни предплатени инструменти бяха проучени пет регулаторни варианта. В този случай избраният вариант представлява комбинация от методи, а именно i) отмяна на анонимността за онлайн използване на презаредими и непрезаредими предплатени карти и ii) намаляване на настоящия праг от 250 EUR за анонимни предплатени карти на 150 EUR, когато се използват чрез присъствие на място.

Във връзка с подобряването на достъпа на ЗФР до и обмена на информация, съхранявана от задължени субекти, бяха проучени два регулаторни варианта. Избраният вариант е да се пояснят допълнително правните задължения за ЗФР чрез съгласуване на текста на 4ДБИП с най-новите международни стандарти относно правомощията, с които следва да разполагат ЗФР, когато отправят искания за допълнителна информация от задължени субекти.

Бяха проучени три регулаторни варианта за осигуряване за ЗФР (и евентуално за други компетентни органи в областта на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма) на ефективен механизъм за гарантиране на своевременен достъп до информацията относно самоличността на титулярите на банкови и платежни сметки. Избраният вариант е да се създаде автоматичен централен механизъм — например централен регистър или електронна система за извличане на данни — на равнището на държавите членки, който позволява бързо да

се установи самоличността на титулярите на сметки. Националните ЗФР и евентуално други компетентни органи в областта на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма ще разполагат с директен достъп до този механизъм.

Втората част на оценката на въздействието беше специално изготвена с цел разглеждането на въпроси, свързани с липсата на прозрачност и мерки за осигуряване на достъп до информацията относно действителните собственици.

Първият разгледан въпрос е несистематичният мониторинг на настоящите действителни собственици на съществуващи клиенти като доверителна собственост, други правни форми и правни образувания като фондации. Това позволява да се заобиколят съществуващите стандарти за прозрачност на ЕС, установени в Директива 2011/16/ЕС относно административното сътрудничество, дава възможност за укриване на парични средства с незаконен произход и налага да бъдат определени нови правила на равнището на Съюза.

Вторият разгледан въпрос е свързан с публичността и прозрачността на регистрите на действителните собственици за правни образувания. В 4ДБИП вече са установени задължения във връзка с идентифицирането на действителните собственици на правни образувания и правни форми, съхраняването на тази информация и различните нива на достъп до нея. С цел да се подобри записването на такава информация и достъпът до нея в оценката на въздействието бяха анализирани варианти от i) запазване на сегашната система до варианта ii) незадължителната система в 4ДБИП да стане задължителна и до iii) въвеждане на публичен достъп до информацията. Избраният като най-подходящ вариант от гледна точка на разходи, въздействие и легитимност беше вариантът, съгласно който държавите членки са длъжни да разкриват чрез регистър информацията относно действителните собственици на дружества, доверителна собственост от предприемачески тип и други подобни правни форми, като същевременно се запазва необходимостта да се демонстрира законен интерес, за да бъде получен достъп до такава информация, по отношение на доверителна собственост и други правни форми, които не се квалифицират като предприятия от предприемачески тип.

В допълнение към това в оценката на въздействието е разгледана необходимостта от въвеждане на съгласувана и единна схема за регистриране на информацията относно действителните собственици на доверителна собственост в Съюза. Следователно се анализират редица варианти, като отправната точка представлява подробен анализ на настоящата ситуация и отчетените в практиката проблеми при прилагането на системата за регистрация, установена в 4ДБИП: i) запазване на сегашната система; ii) регистриране в юрисдикцията, чието законодателство представлява приложимото право, и iii) регистриране в юрисдикцията, в рамките на която се осъществява управлението. Вариант iii) е избран като носещ най-много ползи и най-ясен, като са посочени подкрепящи аргументи: той създава най-малко затруднения за държавите членки и се прилага най-лесно.

• Основни права

Съгласно член 6, параграф 1 от Договора за Европейския съюз Съюзът зачита правата, свободите и принципите, определени в Хартата на основните права.

Предложените мерки включват правни разпоредби за адекватно реагиране на рискове, свързани с променящите се терористични заплахи и необходимостта от повишена прозрачност. Тези мерки ще спомогнат за проучване и намаляване на риска от

терористични атаки. Макар че крайната цел на тези мерки е защитата на финансовата система, те също така целят да предложат всички гаранции, за да се осигури баланс между необходимостта от повишена сигурност и необходимостта от защита на основните права, включително защита на данните, и икономическите свободи.

Заложените в Хартата основни права, които са от особено значение за настоящото предложение, са следните: зачитане на личния и семейния живот (член 7), защита на личните данни (член 8) и свобода на стопанската инициатива (член 16 от Хартата).

Разширяването на приложното поле на 4ДБИП, така че да бъдат обхванати платформите за обмен на виртуални валути, беше надлежно анализирано от гледна точка на зачитането на личния живот и защитата на личните данни. Съгласно законодателството за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма задължените субекти са длъжни да познават своите клиенти — както и някои други лица, които невинаги са техни клиенти (например действителните собственици) — и да извършват оценка на съответните рискове от изпиране на пари и финансиране на тероризма. За тази цел задължените субекти трябва да събират, обработват и записват лични данни и понякога да споделят тези данни с публичните органи (като ЗФР или с частни субекти в рамките на същата група. Тези изисквания водят до определени последици за частни лица и същевременно оказват общо въздействие по отношение на сигурността (общ интерес). Предложените изменения са формулирани по ясен и пропорционален начин при определяне на необходимите гаранции и Комисията счита това за необходимо за постигане на целите за повишена ефективност в борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма, както и за спазването на новите международни стандарти. В допълнение към това в резултат на предложените правила за определяне на платформите за обмен на виртуални валути като задължени субекти се очаква да настъпят положителни ефекти за клиентите. Намаляването на анонимността по отношение на виртуалните валути ще допринесе за повишаване на доверието в добросъвестните им ползватели.

По подобен начин беше отчетена надлежно необходимостта от зачитане на свободата на стопанската инициатива и, макар че ще бъде оказано въздействие върху участниците на пазара, които ще станат задължени субекти и които понастоящем не извършват комплексна проверка на клиента (КПК) по отношение на своите клиенти, възможността да се управлява платформа за обмен на виртуални валути няма да бъде засегната от предложените изменения.

Чрез понижаване на праговете, предвидени в 4ДБИП по отношение на комплексната проверка, която се извършва за предплатени инструменти, се гарантира, че законодателството на ЕС отразява настоящата пазарна практика за непрезаредими карти, като същевременно се отчитат потребностите и законните интереси на ползвателите на такива карти. Идентифицирането и проверката на самоличността на притежателите на карти ще се изискват само над предложения праг или при използване на карта за пазаруване онлайн, независимо дали е презаредима или непрезаредима.

Подсилените правила за достъпа до информация относно действителните собственици бяха подложени на задълбочен анализ, за да се гарантира зачитане на членове 7 и 8 от Хартата. Целта на предложените изменения е да се осигури подходящ баланс между необходимостта да се гарантира защита на неприкосновеността на личния живот и личните данни и необходимостта от повече прозрачност във финансовите и икономическите дейности. Чрез осигуряване на публичен достъп до информация

относно действителните собственици за субекти, които извършват икономически дейности, се въвеждат допълнителни гаранции за трети страни, които желаят да извършват стопанска дейност с тези дружества. Това позволява по-голям контрол на информацията от страна на гражданското общество, включително от пресата или организациите на гражданското общество, и допринася за съхраняване на доверието в почтеността на търговските сделки и финансовата система. Наборът от данни, които стават достъпни за обществеността, е строго ограничен и касае действителните собственици единствено в качеството им на икономически участници. Преформулирани са условията, съгласно които се разрешава достъп до информация относно действителните собственици, и се установяват ясни правила чрез изменение на Първата директива в областта на дружественото право (Директива 2009/101/ЕО²⁰) — правният акт на Съюза, в който се определят правилата за разкриване на дружествени документи и валидността на задълженията, поети от дадено дружество. Що се отнася до доверителната собственост и другите правни форми, които се квалифицират като предприятие от предприемачески тип, в Директивата се използва понятието за „законен интерес“ като условие за достъп до информация относно действителните собственици.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма въздействие върху бюджета на Комисията.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Обяснителни документи**

Не се счита за необходимо да бъдат осигурени обяснителни документи относно транспонирането на разпоредбите на настоящото предложение в допълнение към документите, които вече се изискват от държавите членки съгласно приложимите понастоящем разпоредби в 4ДБИП и Директива 2009/101/ЕО.

- **Подробно разяснение на конкретните разпоредби на предложението**

Измененията на 4ДБИП са насочени към следните елементи:

A. Определяне на платформите за обмен на виртуални валути като задължени субекти

Понастоящем в член 2 от 4ДБИП се определят задължените субекти, които попадат в приложното поле на Директивата. Комисията предлага член 2 да бъде изменен, така че към списъка със задължени субекти да се добавят платформите за обмен на виртуални валути, както и доставчиците на портфейли, които предлагат попечителски услуги. От съображения за правна сигурност се предлага и определение на понятието „виртуална валута“.

Извършеният наскоро анализ осигури информация относно функционирането на виртуалните валути както на равнището на Съюза, така и на международно равнище. Бяха подчертани редица рискове, по-специално по отношение на доставчиците на услуги по обмяна между виртуални и фиатни валути. Сделките с виртуални валути се

²⁰

Директива 2009/101/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. за координиране на гаранциите, които държавите членки изискват от дружествата по смисъла на член 48, втора алинея от Договора, за защита на интересите на членовете и на трети лица с цел тези гаранции да станат равностойни (ОВ L 258, 1.10.2009 г., стр. 11).

ползват с по-висока степен на анонимност в сравнение с преводите на класически финансови средства и така се създава риск виртуалните валути да бъдат използвани от терористични организации за прикриване на финансови преводи. Възможни допълнителни рискове са свързани с необратимостта на сделките, начините за справяне с действията, имащи за цел измама, непрозрачния и сложен от технологична гледна точка характер на сектора, както и липсата на регулаторни гаранции.

Понастоящем преводите на виртуални валути не се наблюдават по никакъв начин от публичните органи в ЕС, тъй като не са определени конкретни обвързващи правила нито на равнището на Съюза, нито от отделните държави членки, в които да се посочат условията за такова наблюдение. С цел да се реагира адекватно на рисковете е от изключително значение да се осигури регулаторна рамка за функционирането на платформите за обмен, както и на доставчиците на портфейли, които предлагат попечителски услуги, които контролират достъпа, за да се осигури достъп на обществеността до различните схеми с виртуални валути. В качеството си на задължени субекти съгласно 4ДБИП, подобно на финансовите институции, те ще бъдат обхванати от задължението да прилагат превантивни мерки и да докладват за съмнителни сделки.

Предложената мярка не оказва отрицателно въздействие върху ползите и технологичния напредък, породени от технологията за споделена счетоводна книга (distributed ledger), на която се основават виртуалните валути. Електронното разпространение на цифрови парични средства предлага възможности за ефективни решения и за разлика от физическите парични средства то осигурява счетоводна книга на сделките, каквато не съществува при физическите парични средства. В настоящото предложение се отчитат надлежно тези предимства и се признава фактът, че виртуалните валути създават новаторски начини, по които правителствата могат да намалят измамите, корупцията, грешките и разходите за процеси, които изискват използването на хартиени носители. По подобен начин в предложената мярка се отчита фактът, че пазарът на виртуални валути разполага с потенциал да създаде нови и модерни начини на взаимодействие между правителствата и гражданите от гледна точка на споделяне на данни, прозрачност и доверие и може да осигури нова информация относно установяването и хронологията на собствеността по отношение на стоки и интелектуална собственост.

Що се отнася до защитата на данните, определят се нови задължени субекти, които ще трябва да обработват лични данни (т.е. чрез извършване на комплексна проверка на клиента). Това ново задължение, въведено поради съображения, свързани с обществената политика, се балансира с въвеждане на ясни определения на задължените субекти, които са информирани относно новите задължения, на които подлежат (събиране и обработване на лични финансови данни онлайн), и относно специфичните за тези задължения елементи, свързани със защита на данните.

Б. Определяне на по-ниски максимални прагове на сделките за определени предплатени инструменти

Съгласно член 12 от 4ДБИП всяка държава членка може да позволи на задължените субекти при определени условия да не прилагат определени мерки за комплексна проверка на клиента (КПК) по отношение на електронните парични средства. Признатите понастоящем рискове за финансиране на тероризма, които се пораждат от предплатените карти, са свързани с освободени от извършване на КПК предплатени

карти за общи цели (презаредими и непрезаредими), които се използват в национални или международни схеми, както и с лесното използване на тези карти онлайн.

Комисията предлага i) да понижи (от 250 на 150 EUR) праговете по отношение на непрезаредимите предплатени платежни инструменти, за които се прилагат такива мерки за КПК, и ii) да отмени освобождаването от извършване на КПК при използване на предплатени карти онлайн.

По този начин се обслужват по-добре свързаните с идентифицирането цели и се разширяват изискванията за проверка на самоличността на клиентите. Ограничаването на анонимността при предплатените инструменти ще осигури стимул за използването на такива инструменти само за законни цели и ще ги направи по-малко привлекателни за терористични и престъпни цели. Същевременно предплатените карти ще продължат да бъдат достъпен инструмент. Комисията признава, че те представляват услуга със социална значимост, подпомагат да се насърчи финансовото приобщаване и могат да представляват полезен инструмент за закупуване на стоки и услуги онлайн и като заместител на банковите сметки.

Предложените мерки напълно отговарят на вече определените правила в 4ДБИП по отношение на предплатените карти и няма да изискват допълнителни задължения от страна на дистрибуторите на такива инструменти.

В. Предоставяне на възможност ЗФР да отправят искания за информация относно изпирането на пари и финансирането на тероризма от всеки задължен субект

В съответствие с ангажиментите, поети в Европейската програма за сигурност, Комисията предлага да измени член 32 от 4ДБИП с цел улесняване на сътрудничеството между ЗФР чрез хармонизиране на правилата за техния достъп до информация с най-новите международни стандарти.

ЗФР играят важна роля при откриването на трансграничните финансови операции на терористичните мрежи и при разкриването на техните финансови поддръжници. В най-новите международни стандарти се подчертава, че е важно да се разшири обхватът на наличната информация и достъпът на ЗФР до нея. Понастоящем в някои държави членки тази информация е ограничена поради изискването задължен субект първо да подаде доклад за съмнителна сделка. ЗФР следва да бъдат в състояние да получат допълнителна информация от задължените субекти и следва да имат своевременно достъп до финансовата и административната информация, както и информация в областта на правоприлагането, от която се нуждаят, за да изпълняват правилно своите функции, дори без да е получен доклад за съмнителна сделка.

Чрез изясняване на правомощията на ЗФР да отправят искания за допълнителна информация от всеки задължен субект и да разполагат с пряк достъп до информацията, съхранявана от задължени субекти, ще се гарантира, че законодателството във всички държави членки е съгласувано с международните стандарти. По този начин ЗФР ще бъдат по-добре подготвени да събират необходимата информация с цел по-ефективна оценка на доклади за съмнителни сделки и да ускорят дейностите по разкриване на финансирането на тероризма и изпирането на пари. Въпросът, свързан с допълнителното определяне на условията, при които могат да се отправят такива искания за информация, може да бъде оставен на преценката на държавите членки. Държавите членки също така си запазват правото да определят ефективни и

пропорционални правила по отношение на обработването на получената информация. Всяко ЗФР трябва да спазва правилата, уреждащи сигурността и поверителността на тази информация, включително процедури за боравене, съхранение, разпространение и защита, както и за достъп до тази информация.

Г. Предоставяне на възможност ЗФР и компетентните органи да идентифицират титулярите на банкови и платежни сметки

В съответствие със съображение 57 от 4ДБИП държавите членки се насърчават да въведат системи на банкови регистри или електронни системи за извличане на данни, които биха предоставили на ЗФР достъп до информация за банкови сметки. Понастоящем такива механизми са въведени или наскоро са били въведени в редица държави членки. На равнището на ЕС обаче не съществува задължение за това.

Тъй като не всички държави членки разполагат с механизми, които позволяват на техните ЗФР да осъществят своевременен достъп до информация относно самоличността на титулярите на банкови и платежни сметки, някои ЗФР са възпрепятствани в разкриването на престъпни или терористични финансови потоци на национално равнище. Освен това засегнатите ЗФР също така не могат да обменят такава информация със своите колеги от ЕС и извън ЕС, което усложнява трансграничните превантивни действия.

Комисията предлага да изиска от държавите членки да създадат автоматизирани и централизирани механизми, които позволяват бързо установяване на самоличността на титулярите на банкови и платежни сметки. Това ще позволи на държавите членки да избират между създаване на i) централен регистър, който съдържа необходимите данни за установяване на самоличността на титулярите на банкови и платежни сметки и предоставя пълен и бърз достъп на националните ЗФР и компетентните органи за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма до съхраняваната в регистъра информация, и ii) други централизирани механизми, като например централни системи за извличане на данни, които позволяват постигане на същите цели.

Когато ЗФР и другите органи за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма изпълняват своите задължения съгласно настоящата директива, те трябва да разполагат с ефективни средства за идентифициране на всички банкови и платежни сметки, принадлежащи на едно лице, посредством централизирано и автоматизирано търсене. Това ще доведе до по-бързо разкриване — както на национално, така и на международно равнище — на съмнителни сделки, свързани с изпиране на пари/финансиране на тероризма, както и до подобряване на превантивните действия.

Това ще предостави на държавите членки достатъчно свобода да изберат най-добрите средства за постигане на целта, определена в предложението. Ако създадат централен механизъм, държавите членки ще въвеждат в него хармонизиран набор от минимална информация и евентуално друга информация, която считат за необходима и пропорционална за предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма. Освен това те ще изискват от съответните финансови институции (или други субекти) периодично да подават към или качват тази информация в механизма, както и да определят техническите и правните условия за достъп до информацията от страна на ЗФР и другите компетентни органи за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма.

Същевременно с цел зачитане на неприкосновеността на личния живот и защита на личните данни в тези регистри следва да се съхраняват минималните данни, необходими за провеждане на разследванията за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма, засегнатите субекти на данни следва да бъдат уведомени, че техните данни се записват и са достъпни за ЗФР и също така следва да се осигури звено за контакти, за да могат да упражнят своето право на достъп и поправка. На национално равнище по отношение на регистрирането на лични данни в регистрите следва да се прилагат максимални периоди за съхранение (с адекватна обосновка на продължителността) и следва да се въведе разпоредба за тяхното унищожаване, когато информацията вече не е необходима за посочената цел. Достъпът до такива регистри и бази данни следва да бъде ограничен съгласно принципа „необходимост да се знае“.

Д. Хармонизиране на подхода на ЕС спрямо високорискови трети държави

Съгласно член 18 от Директивата задължените субекти трябва да прилагат разширена комплексна проверка на клиента (мерки за РКПК), когато става въпрос за физически лица или правни образувания, установени във високорискови трети държави. Член 9 от 4ДБИП оправомощава Комисията да идентифицира — посредством делегиран акт — високорискови трети държави със слаби режими за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма, които поради това представляват значителен риск за финансирането на тероризма. Посоченият делегиран акт следва да бъде приет — и предаден на Европейския парламент и на Съвета с цел осъществяване на контрол — през юли 2016 г.

Понастоящем обаче държавите членки не са длъжни да включват в своите национални режими конкретен списък с мерки за РКПК и поради това са налице разнородни режими за прилагане на мерки за РКПК спрямо държави, демонстриращи слабости.

С хармонизирането на тези мерки ще се избегне или поне ще се намали рискът от търсене на най-благоприятната правна система въз основа на това коя юрисдикция прилага по-строги или не толкова строги разпоредби спрямо високорисковите трети държави. Така се отстраняват регулаторните пропуски, които могат да се използват за дейности, свързани с изпиране на пари/финансиране на тероризма.

Предложените мерки за РКПК напълно отговарят на списъците с такива действия, изготвени от Специалната група за финансови действия (FATF). Те ще бъдат разглеждани като минимален набор от изисквания, които следва да се прилагат от всички държави членки. Прилагането на този пълен списък от мерки за РКПК ще осигури по-всеобхватно наблюдение на сделките, тъй като ще обхване проверките на клиента, целта и естеството на деловите взаимоотношения, произхода на средствата и мониторинга на сделките. Освен това обработването на финансовите сделки ще бъде обект на засилен контрол чрез систематичното одобрение на висшето ръководство.

По аналогичен начин в законодателството на Съюза следва да бъде отразен по подходящ начин списъкът с ответни мерки, изготвен от FATF, и в настоящото предложение се посочва неизчерпателен списък с мерки за ограничаване на риска, които държавите членки могат да решат да предприемат.

Е. Подобряване на достъпа до информация относно действителните собственици

В членове 30 и 31 от 4ДБИП се определят правила относно събирането, съхранението и достъпа до информация относно крайния действителен собственик или собственици на

дружества, доверителна собственост и други видове правни форми. Понастоящем тези субекти са длъжни да съхраняват точна информация относно техните действителни собственици.

В 4ДБИП се определя структуриран подход по отношение на правните образувания, като се прави разграничение между дружества и доверителна собственост и сходни правни форми. Тази структура е запазена в настоящото предложение.

- Корпоративни и други правни образувания

Съгласно член 30 от 4ДБИП всяко лице или организация, които са в състояние да докажат законен интерес, могат да осъществят достъп до информация за действителния собственик. В практиката се използват сложни структури на собственост, за да се прикрият връзки с престъпни дейности, данъчни задължения, участието на видни политически личности и санкционирани лица или юрисдикции. Същевременно различните подходи по отношение на прозрачността във връзка с крайните действителни собственици също пораждат предизвикателства и объркване за дружествата, които трябва да отделят значителни ресурси за своите собствени системи и проверки, докато инвеститорите, акционерите и други заинтересовани страни трябва да разчитат на публично налична и незабавно достъпна информация относно контрола и собствеността на дружествата, регистрирани на фондовата борса.

Установяването на действителния собственик на дадено дружество е от централно значение за смекчаване на риска от финансови престъпления и за превантивните стратегии за регулирани дружества. В допълнение към това в контекста на рамката на ЕС този аспект е в основата на връзката между превантивния режим в 4ДБИП и дружественото право, а именно Директива 2009/101/ЕО — правният акт на Съюза, в който се определят правилата за разкриване на дружествени документи. Този въпрос се решава в настоящото предложение чрез изменение на тази Директива, така че държавите членки ще бъдат длъжни да гарантират задължително разкриване (публичен достъп) до ограничен набор от информация относно действителните собственици на дружества и правни образувания, извършващи дейности със стопанска цел, както е определено в член 54 от ДФЕС. Една добра инфраструктура за корпоративно управление следва да съчетава прозрачност, отчетност и почтеност, като това включва и информация относно действителния собственик.

Изискването да се предостави публичен достъп до информация относно действителните собственици е добре обосновано, тъй като то ще осигури допълнителни гаранции за трети страни, които желаят да извършват стопанска дейност с тези дружества. Защитата на миноритарни инвеститори и на заинтересовани страни, например трети страни, които желаят да извършват стопанска дейност със субекта или структурата, изисква достъп до надеждна информация относно собственика, включително самоличността на собствениците с контролиращо участие и структурите за контрол, както на дружествата, така и на поверителната собственост.

Публичният достъп също така позволява по-голям контрол на информацията от страна на гражданското общество, включително от пресата или организациите на гражданското общество, и допринася за съхраняване на доверието в почтеността на търговските сделки и финансовата система. Той може да допринесе за борбата със злоупотребата с правни образувания и правни форми чрез подпомагане на разследвания и чрез свързани с репутацията ефекти, тъй като всяко лице, което би могло да извърши

сделки с тях, ще бъде наясно кой е действителният собственик или собственици. Освен това така се улеснява навременното и ефективно наличие на информация за финансови институции и органи, включително органи на трети държави, които участват в борбата с тези престъпления.

- Доверителна собственост и други правни форми

4ДБИП осигурява на компетентните органи и ЗФР своевременен достъп до информация относно действителните собственици на доверителна собственост и други правни форми. Задължените субекти могат да осъществят достъп до информацията в рамките на комплексната проверка на клиента. Информацията относно действителните собственици касае широк кръг от правни форми: специфични за общото право доверителни фондове, но и сходни субекти като „Treuhand“, „fiducies“ или „fideicomiso“, както и всички подобни правни форми, като например фондации. В допълнение към това съгласно настоящите правила държавите членки са длъжни да разполагат с регистър с информация относно действителните собственици, когато доверителното управление поражда данъчни последици.

Много от тези доверителни фондове и сходни правни форми извършват търговски или подобни на стопански дейности с цел печалба, точно като обикновени дружества. Поради това са валидни същите аргументи в полза на публичния достъп до информация относно действителните собственици на този конкретен вид доверителна собственост. Въведеният режим на равнището на Съюза по отношение на достъпа до информация трябва да бъде съгласуван и да гарантира публичен достъп до информация относно действителните собственици на тази категория правни образувания.

Същевременно доверителна собственост и сходни правни форми могат да бъдат създавани и за други цели: запазване и уреждане на условията за използване на семейни активи, с благотворителни цели или други цели от полза за общността. Такава доверителна собственост и сходни правни форми, които не се категоризират като предприятия от предприемачески тип, са обхванати от различен режим по отношение на неприкосновеността на личния живот. Основните данни относно действителните собственици на такива образувания се предоставят единствено на лица или организации със законен интерес. Критериите за доказване на законен интерес също са пояснени чрез съображение.

В предложения подход се вземат под внимание конкретните особености на доверителната собственост и сходни правни форми. По този начин, независимо от квалификацията им съгласно националното законодателство, се прави разграничение между, от една страна, доверителна собственост, която представлява имущество, притежавано от, или за сметка на, лице със стопанска дейност, състояща се от или включваща управление на доверителна собственост, и което действа като доверителен собственик на доверителна собственост в рамките на тази стопанска дейност с оглед печалба, и други видове доверителна собственост, от друга страна.

Допълнителни елементи

i) Регистрирани корпоративни структури

В съответствие с член 3, параграф 6, буква а) от 4ДБИП критерий за идентифициране на действителния собственик на корпоративни образувания е праг за акционерно

участие от 25 % плюс една акция или дялово участие, надхвърлящо 25 % от клиента. Комисията предлага да понижи на 10 % определения в 4ДБИП праг по отношение на някои ограничени видове образувания, при които съществува специфичен риск да бъдат използвани за изпиране на пари и отклонение от данъчно облагане.

За посреднически структури, които не извършват икономическа дейност и служат единствено за създаване на дистанция между действителните собственици и активите, прагът от 25 % е доста лесен за заобикаляне. Установяването на по-нисък праг, при който съществува специфичен риск, ще ограничи обхвата на образуванията, по отношение на които задължените субекти ще трябва да събират допълнителна информация, до образуванията, при които рискът да бъдат използвани за незаконни цели е висок. Това съответно позволява подобро разкриване на действителния собственик или собственици с конкретен акцент върху образувания, които функционират като посреднически структури, не генерират собствени приходи, а служат най-вече за прехвърляне на приходи от други източници (определени като *пасивни нефинансови образувания* съгласно Директива 2011/16/ЕС).

ii) Съществуващи клиенти

Съгласно член 14, параграф 5 от 4ДБИП учредителят на доверителна собственост се идентифицира след извършване на комплексна проверка на клиента. Комисията предлага да се изисква систематичен мониторинг на действителните собственици на съществуващи клиенти като доверителна собственост, други правни форми и правни образувания, като например фондации.

Потенциалният произход на средства/активи, при който обикновено е налице риск от изпиране на пари, не може да бъде оценен по надежден начин, освен ако не се извършва такъв систематичен преглед. Липсата на систематичен мониторинг не позволява навременно разкриване и оценка на рисковете в някои случаи. При извършване на комплексна проверка на клиента по отношение на целеви съществуващи клиенти навременната оценка на риска от изпиране на пари и финансиране на тероризма и предприемането на действия в тази връзка могат да бъдат възпрепятствани от липсата на актуална информация относно клиентите, като това създава възможност за укриване на парични средства с незаконен произход.

В тази връзка освен 4ДБИП са от значение и други правила от правото на Съюза, които трябва да бъдат взети под внимание. Обхватът на информацията относно действителните собственици съгласно 4ДБИП засяга пряко режима на докладване съгласно Директива 2011/16/ЕС. Съгласно последната финансовите институции са длъжни да преминат през самостоятелно сертифициране по отношение на действителните собственици на *пасивни нефинансови образувания*, които притежават съществуващи сметки с наличност над 1 милион щатски долара, както е установено в съответствие с общия стандарт за предоставяне на информация (ОСПИ), разработен в контекста на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). Ако се надгради върху това задължение, съгласно което финансовата институция е длъжна да се свърже с пасивното нефинансово образувание, могат да се постигнат полезни взаимодействия чрез използване на този контакт за актуализиране на информацията относно действителния собственик в съответствие с най-новите стандарти на познания.

iii) Място на мониторинг и регистриране на доверителна собственост

Съгласно член 31 от 4ДБИП държавите членки трябва да изискват от всеки доверителен фонд, „уреден съгласно тяхното право“, да получава и разполага с

подходяща, точна и актуална информация, по-специално относно действителния собственик. Съгласно същия член държавите членки трябва да създадат на национално равнище централни регистри на действителните собственици на доверителна собственост, „когато доверителното управление поражда данъчни последици“.

Комисията предлага да се поясни, че държавата членка, която подлежи на тези задължения, е държавата, в която се управлява доверителната собственост.

Настоящите критерии, свързани с „приложимо право“ и „пораждане на данъчни последици“, не се тълкуват последователно и следва да бъдат пояснени. По-специално въз основа на настоящия текст на член 31 може да бъде счетено, че ако дадена държава членка не признава доверителна собственост съгласно своето законодателство, тази държава членка не е обхваната от задължения за мониторинг и регистриране на доверителната собственост, която се управлява на нейната територия. Това поражда риск от пропуски в регистрирането и не отговаря на целите на изискванията за прозрачност, посочени в Директивата. Освен това ограничението на изискването за регистриране само по отношение на доверителна собственост, която поражда данъчни последици, не отговаря напълно на по-широкообхватното задължение съгласно Директивата за идентифициране на всички видове доверителна собственост преди встъпване в делови взаимоотношения.

Разпоредбата в приложимата понастоящем Директива е непоследователна и от гледна точка на факта, че настоящото изискване за регистриране освобождава от регистрация доверителна собственост, която поради липса на хармонизация на данъчните системи попада извън обхвата на правилата за данъчно облагане на държавите членки (например защото не е налице местожителство за данъчни цели). Такава доверителна собственост не само не заплаща данъци, но и не е регистрирана никъде.

Предложението на Комисията е в съответствие с Насоките на FATF относно прозрачността и действителните собственици.

iv) Свързване на националните регистри

В 4ДБИП се подчертава необходимостта да се гарантира защитено и ефикасно свързване на централните регистри на действителните собственици. Комисията е натоварена със задачата да изготви доклад до юни 2019 г. за оценка на условията и техническите спецификации и процедура за гарантиране на свързаността.

От огромно значение е спешно да се предприемат мерки във връзка с рисковете, които е възможно да бъдат породени от трансграничната злоупотреба с правни образувания и правни форми. Поради това Комисията предлага да се осъществи пряко свързване на тези регистри.

Свързването ще позволи на компетентните органи, ЗФР и задължените субекти да идентифицират действителните собственици по възможно най-лесния и ефективен начин и ще повиши изискванията за прозрачност по отношение на дружествата и доверителната собственост. Освен това по този начин обществеността ще получи общоевропейски достъп до информация относно действителните собственици.

Накратко, новият подход към корпоративната прозрачност и достъпа до информация относно действителните собственици включва мерки във връзка с всички аспекти, които понастоящем съставляват схемата на информацията относно действителните собственици: какво е регистрирано (образувания, за които се регистрира информация),

къде трябва да бъде извършена регистрацията (коя държава членка е отговорна за регистрацията на дадено образувание), кой получава достъп до информацията (по-ясен достъп до информацията относно действителните собственици), какво следва да бъде взаимодействието между националните регистри.

Ж. Поясняване на редица съществуващи разпоредби

i) Роля на компетентните органи

Въпреки че се посочва навсякъде в текста на Директивата, понятието „компетентни органи“ невинаги е ясно. Това доведе до различни тълкувания в рамките на Съюза. Настоящото предложение включва съображение за поясняване на този въпрос.

ii) Изключване на карти в затворена верига

Картите в затворена верига са предплатени карти, които могат да се използват за придобиване на стоки или услуги само в помещенията на издателя или в рамките на ограничена мрежа от доставчици на услуги съгласно пряк търговски договор с професионален издател или които могат да се използват само за придобиване на много ограничен набор от стоки или услуги. Предвид изключително ограничените рискове от изпиране на пари и финансиране на тероризма, свързани с картите в затворена верига, те се изключват от обхвата на определението за електронни парични средства за целите на 4ДБИП, което отговаря на подхода в Директива 2009/110/ЕО²¹.

iii) Пълно съответствие с разпоредбите относно електронната идентификация

Една от целите на 4ДБИП е правилно идентифициране и проверка на страните (независимо дали физически или юридически лица) по сделка и/или плащане. Поради това електронната идентификация и удостоверителните услуги (които се уреждат от Регламента eIDAS) са от значение при откриването на банкови сметки или осъществяването на достъп до финансови средства и/или проследяване на електронни сделки. Понастоящем рамката eIDAS представлява един от крайъгълните камъни на цифровия единен пазар, като обхваща всички елементи от електронната идентификация и автентификация.

4ДБИП следва да се актуализира, така че да се отчете новата правна рамка относно взаимното признаване на схеми и средства за електронна идентификация, за които е извършено уведомяване, като ясно се посочват техническите средства, определени в Регламента eIDAS, и се премахват всички потенциални несъответствия.

Поради това препратките към електронни средства за идентификация, определени в Регламента eIDAS, трябва да бъдат включени в член 13, параграф 1, член 27, параграф 2, член 40, параграф 1, букви а) и б), както и в приложение III към 4ДБИП. Копията от оригинални документи, както и електронни декларации, атестации или удостоверения следва да се признават като валидни средства за доказване на самоличност съгласно 4ДБИП.

²¹ Директива 2009/110/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно предприемането, упражняването и пруденциалния надзор на дейността на институциите за електронни пари и за изменение на директиви 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО, и за отмяна на Директива 2000/46/ЕО (ОВ L 267, 10.10.2009 г., стр. 7).

Предложение за

ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Директива (ЕС) 2015/849 за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма и за изменение на Директива 2009/101/ЕО

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално членове 50 и 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейската централна банка²²,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет²³,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета²⁴ представлява основният правен инструмент, с който се предотвратява използването на финансовата система на Съюза за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма. В тази директива, която следва да се транспонира до 26 юни 2017 г., се определя всеобхватна рамка относно набирането на парични средства или имущество за терористични цели, като от държавите членки се изисква да идентифицират, разбират и смекчават рисковете, свързани с изпирането на пари и финансирането на тероризма.
- (2) Неотдавнашните терористични атаки изведоха на преден план нови тенденции, по-специално във връзка с начина, по който терористичните групировки финансират и провеждат своите операции. Някои услуги въз основа на съвременните технологии добиват популярност като алтернативни финансови системи, като остават извън обхвата на законодателството на Съюза или се ползват от изключения, които може би вече не са обосновани. С цел да не се

²² ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

²³ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

²⁴ Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 73).

изостава от променящите се тенденции, следва да се предприемат допълнителни мерки за подобряване на съществуващата превантивна рамка.

- (3) Макар че следва да се полагат усилия за постигане на целта на Директива (ЕС) 2015/849, измененията по тази директива следва да съответстват на текущите действия на Съюза в областта на борбата с тероризма и финансирането на тероризма. В Европейската програма за сигурност²⁵ бе посочена необходимостта от мерки за борба с финансирането на тероризма по по-ефективен и всеобхватен начин, като бе подчертано, че проникването на финансовите пазари позволява финансиране на тероризма. В заключенията на Европейския съвет от 17—18 декември 2015 г. също бе подчертана необходимостта бързо да се предприемат допълнителни действия срещу финансирането на тероризма във всички области.
- (4) Комисията прие план за действие за допълнително подсилване на борбата с финансирането на тероризма²⁶, в който се подчертава необходимостта от адаптиране към нови заплахи и изменение на Директива (ЕС) 2015/849 за тази цел.
- (5) Мерките на Съюза трябва също така да отразяват точно промените и ангажиментите, поети на международно равнище. С Резолюция 2199 (2015) на Съвета за сигурност на ООН държавите бяха настоятелно призовани да възпрепятстват терористичните групи да получат достъп до международни финансови институции.
- (6) Доставчиците на услуги за обмяна между виртуални и фиатни валути (т.е. валути, обявени за законно платежно средство), както и доставчиците на портфейли, които предлагат попечителски услуги за виртуални валути, не са задължени да идентифицират съмнителни дейности. По този начин терористичните групировки са в състояние да прехвърлят парични средства във финансовата система на Съюза или в рамките на мрежи за виртуални валути, като прикриват преводите или като се възползват от известната степен на анонимност на тези платформи. Поради това е от съществено значение да се разшири приложното поле на Директива (ЕС) 2015/849, така че да се включат платформите за обмен на виртуални валути и доставчиците на портфейли, които предлагат попечителски услуги. Компетентните органи следва да бъдат в състояние да наблюдават използването на виртуалните валути. Така ще се осигури балансиран и пропорционален подход, като се запазят техническият напредък и придобитата висока степен на прозрачност в областта на алтернативните финанси и социалното предприемачество.
- (7) Надеждността на виртуалните валути няма да се повиши, ако се използват за престъпни цели. В този контекст анонимността ще се превърне по-скоро в пречка, отколкото в актив за използването на виртуалните валути и разпространението на потенциалните им ползи. Включването на платформите за обмен на виртуални валути и доставчиците на портфейли, които предлагат попечителски услуги, няма да реши изцяло въпроса с анонимността, свързана със сделките с виртуални валути, тъй като голяма част от средата, в която се

²⁵ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — „Европейска програма за сигурност“, COM(2015) 185 final.

²⁶ Съобщение на Комисията до Европейския парламент и Съвета относно план за действие с цел засилване на борбата с финансирането на тероризма, COM(2016) 50 final.

използват виртуални валути, ще остане анонимна, тъй като ползвателите могат да сключват сделки и без платформи за обмен или доставчиците на портфейли, които предлагат попечителски услуги. За целите на борбата с рисковете, свързани с анонимността, националните звена за финансово разузнаване (ЗФР) следва да бъдат в състояние да свържат адресите на виртуални валути със самоличността на собственика на виртуалните валути. В допълнение към това следва допълнително да се проучи възможността на ползвателите да се позволи доброволно да представят самостоятелна декларация пред определените органи.

- (8) Местните валути (наричани също допълнителни валути), които се използват в изключително ограничени мрежи, като например даден град или регион, или между по-малък брой ползватели, не следва да се считат за виртуални валути.
- (9) По отношение на физически лица или правни образувания, установени във високорискови трети държави, държавите членки трябва да изискват от задължените субекти да прилагат мерки за разширена комплексна проверка на клиента с цел управление и смекчаване на рисковете. Поради това всяка държава членка определя на национално равнище вида на мерките за разширена комплексна проверка, които следва да се предприемат по отношение на високорискови трети държави. Тези различни подходи между държавите членки създават слабости в управлението на деловите взаимоотношения с определените от Комисията високорискови трети държави. Терористите могат да се възползват от тези пропуски и да прехвърлят финансови средства във и извън финансовата система на Съюза. Важно е да се подобри ефективността на списъка с високорискови трети държави, изготвен от Комисията, като се предвиди хармонизирано третиране на тези държави на равнището на Съюза. Този хармонизиран подход следва да бъде насочен най-вече към мерки за разширена комплексна проверка на клиента. Независимо от това в съответствие с международните задължения държавите членки и задължените субекти следва да могат да прилагат допълнителни мерки за ограничаване на риска в допълнение към мерките за разширена комплексна проверка на клиента. Международните организации и определящите стандартите органи, компетентни в областта на предотвратяването на изпирането на пари и борбата с финансирането на тероризма, могат да призват за прилагане на подходящи ответни мерки за защита на международната финансова система от настоящи и значителни рискове от изпиране на пари и финансиране на тероризма, които се пораждат от някои държави. Държавите членки следва да приемат и да прилагат допълнителни мерки за ограничаване на риска във връзка с високорисковите трети държави, определени от Комисията, като вземат под внимание призивите за ответни мерки, например от страна на Специалната група за финансови действия (FATF).
- (10) Предвид променящото се естество на заплахите и уязвимостта от изпиране на пари и финансиране на тероризма, Съюзът следва да приеме интегриран подход относно съответствието на националните режими за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма с изискванията на равнището на Съюза, като се вземе под внимание оценката на ефективността на тези национални режими. С цел мониторинг на правилното транспониране на изискванията на Съюза в националните режими, тяхното ефективно прилагане и способността им за въвеждане на стабилен превантивен режим в тази област Комисията следва да основе своята оценка на националните режими, свързани с риска, която няма да засяга оценките, провеждани от международни организации и определящи

стандартите органи, компетентни в областта на предотвратяването на изпирането на пари и борбата с финансирането на тероризма, като например FATF или Специалния комитет на експертите за оценка на мерките за борба с изпирането на пари (MONEYVAL).

- (11) Съществуват законосъобразни употреби на предплатените карти за общи цели и тези карти представляват инструмент, който допринася за финансовото приобщаване. При все това анонимните предплатени карти лесно се използват за финансиране на терористични атаки и логистика. Поради това от съществено значение е да не се позволява на терористите да използват този начин за финансиране на своите операции, като допълнително се намалят праговете и максималните суми, под които задължените субекти могат да не прилагат определени мерки за комплексна проверка на клиента, предвидени в Директива (ЕС) 2015/849. Следователно, като същевременно се отчитат нуждите на клиентите при използването на предплатени инструменти за общи цели и не се предотвратява използването на такива инструменти за насърчаване на социалното и финансовото приобщаване, от съществено значение е да се намалят настоящите прагове за анонимните предплатени карти за общи цели и да се отмени освобождаването от извършване на комплексна проверка на клиента при използването им онлайн.
- (12) Макар че използването на анонимни предплатени карти, издавани в Съюза, като цяло е ограничено единствено до територията на Съюза, ситуацията при сходни карти, издадени в трети държави, невинаги е същата. Поради това е важно да се гарантира, че анонимните предплатени карти, издадени извън Съюза, могат да се използват в Съюза само когато се счита, че отговарят на изисквания, които са равностойни на определените в законодателството на Съюза. Това правило следва да се прилага в пълно съответствие със задълженията на Съюза по отношение на международната търговия, и по-специално разпоредбите на Общото споразумение по търговията с услуги.
- (13) ЗФР играят важна роля при идентифицирането на финансовите операции на терористичните мрежи, особено в трансграничен план, и при разкриването на техните финансови поддръжници. Поради липсата на задължителни международни стандарти се отчитат значителни разлики при ЗФР по отношение на техните функции, компетенции и правомощия. Тези разлики обаче не следва да засягат дейността на ЗФР, и по-специално неговия капацитет да изготвя превантивни анализи в подкрепа на всички органи, които отговарят за дейности, свързани с разузнаването, разследването и съдебните действия, както и международното сътрудничество. ЗФР следва да разполагат с достъп до информация и да бъдат в състояние да я обменят без пречки, включително чрез подходящо сътрудничество с правоприлагащите органи. Във всички случаи, когато съществуват подозрения за престъпна дейност, и по-специално в случаи на финансиране на тероризъм, информацията следва да се препраща директно и бързо без необосновано забавяне. Поради това е изключително важно да се повишат допълнително ефективността и ефикасността на ЗФР чрез поясняване на правомощията на ЗФР и сътрудничество между тях.
- (14) ЗФР следва да бъдат в състояние да получат от всеки задължен субект цялата необходима информация, свързана с техните функции. Безпрепятственият достъп до информация е от изключително значение за гарантиране, че паричните потоци могат да се проследяват правилно и че незаконните мрежи и потоци могат да бъдат разкрити на ранен етап. Когато ЗФР трябва да получат

допълнителна информация от задължените субекти поради съмнения за изпиране на пари, тези съмнения могат да възникнат във връзка с предходен доклад за съмнителна сделка, представен на ЗФР, но и по други поводи, например собствен анализ на ЗФР, разузнавателни данни, предоставени от компетентните органи, или информация, съхранявана от друго ЗФР. Поради това ЗФР следва да бъдат в състояние да получат информация от всеки задължен субект дори без представяне на предходен доклад от съответния задължен субект. Освен това едно ЗФР следва да е в състояние да получи такава информация по искане на друго ЗФР в Съюза и да обмени информацията със ЗФР, което отправя искането.

- (15) Забавеният достъп на ЗФР и други компетентни органи до информация относно самоличността на титуляри на банкови и платежни сметки затруднява разкриването на преводи на финансови средства, свързани с тероризъм. Националните данни, които позволяват идентифициране на банкови и платежни сметки, принадлежащи на едно лице, са разпокъсани и поради това не са достъпни своевременно за ЗФР и други компетентни органи. Поради това е изключително важно да се създадат централизирани автоматизирани механизми като регистри или системи за извличане на данни във всички държави членки като ефективен начин за осъществяване на своевременен достъп до информация относно самоличността на титулярите на банкови и платежни сметки, техните пълномощници и действителните собственици.
- (16) С цел зачитане на неприкосновеността на личния живот и защита на личния живот в тези регистри следва да се съхраняват минимално необходимите данни за осъществяване на разследванията за борба с изпирането на пари. Засегнатите субекти на данни следва да бъдат информирани, че техните данни се записват и са достъпни за ЗФР, и да получат информация за връзка със звено за контакт, за да могат да упражнят своето право на достъп и поправка. При транспонирането на тези разпоредби държавите членки следва да определят максимални срокове за съхранение (с адекватна обосновка на продължителността) по отношение на регистрирането на лични данни в регистрите и да въведат разпоредба за тяхното унищожаване, когато информацията вече не е необходима за посочената цел. Достъпът до регистрите и базите данни следва да бъде ограничен съгласно принципа „необходимост да се знае“.
- (17) Точното идентифициране и проверка на данните на физически и юридически лица са от огромно значение за борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма. Най-новите технически развития в цифровизацията на сделките и плащанията позволяват сигурна дистанционна или електронна идентификация. Тези средства за идентификация, определени в Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета²⁷, следва да се вземат под внимание, по-специално по отношение на схемите и средствата за електронна идентификация, за които е извършено уведомяване и които осигуряват надеждни инструменти на високо равнище и еталон, с който може да се сравни оценката на въведените на национално равнище методи за идентификация. Поради това е от огромно значение сигурните електронни копия на оригинални документи, както и

²⁷

Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 73).

електронните декларации, атестации или удостоверения да се признават като валидно средство за доказване на самоличност.

- (18) При прага за действителния собственик, определен в член 3, параграф 6, буква а) от Директива (ЕС) 2015/849, не се прави разграничение между действителни корпоративни образувания със стопанска цел и образувания без реална стопанска дейност, които се използват най-вече като посредническа структура между активите или приходите и крайния действителен собственик. Последните лесно заобикалят определения праг, поради което не се извършва идентифициране на физическите лица, които в крайна сметка притежават или контролират правното образувание. С цел да се поясни по-добре информацията относно действителните собственици във връзка с посредническите структури, които приемат корпоративна форма, трябва да се определи специфичен праг, от който да се изведе индикация за собственост.
- (19) Подходът за преглед на съществуващите клиенти в настоящата рамка следва основан на риска подход. При все това с оглед на повишения риск от изпиране на пари, финансиране на тероризма и съответните предикатни престъпления, свързани с някои посреднически структури, този подход е възможно да не позволява своевременно разкриване и оценка на рисковете. Поради това е важно да се гарантира, че се осъществява методично наблюдение на някои ясно определени категории вече съществуващи клиенти.
- (20) Понастоящем държавите членки са длъжни да гарантират, че установените на тяхната територия правни образувания получават и разполагат с подходяща, точна и актуална информация относно своите действителни собственици. Необходимостта от точна и актуална информация за действителния собственик е ключов фактор при разкриването на престъпници, които в противен случай биха могли да скрият своята самоличност зад дружествена структура. Глобално взаимосвързаната финансова система улеснява укриването и преместването на средства по целия свят и лицата, осъществяващи изпиране на пари и финансиране на тероризма, както и други престъпници все по-често се възползват от тази възможност.
- (21) Следва да се поясни специфичният фактор, с който се установява отговорната държава членка за наблюдението и регистрирането на информацията относно действителните собственици на доверителна собственост и сходни правни форми. С цел да се избегне ситуация, в която поради разлики между правните системи на държавите членки някои видове доверителна собственост не подлежат на наблюдение или не се регистрират никъде в Съюза, всички видове доверителна собственост и сходни правни форми следва да се регистрират на мястото, където се управляват. С цел да се гарантира ефективно наблюдение и регистриране на информацията относно действителните собственици на доверителна собственост е необходимо и сътрудничество между държавите членки.
- (22) Публичният достъп посредством задължително разкриване на определена информация относно действителните собственици на дружества осигурява допълнителни гаранции на трети страни, които желаят да извършват стопанска дейност с тези дружества. Някои държави членки предприеха стъпки или обявиха, че възнамеряват да предоставят на обществеността информацията, съдържаща се в регистрите на действителните собственици. Фактът, че не всички държави членки предоставят информацията на обществеността, или

разликите в информацията, която се предоставя на обществеността, и нейната достъпност могат да доведат до различни нива на защита на трети страни в Съюза. В условията на добре функциониращ вътрешен пазар съществува необходимост от координация, за да се избегнат нарушения.

- (23) Публичният достъп също така позволява по-голям контрол на информацията от страна на гражданското общество, включително от пресата или организациите на гражданското общество, и допринася за съхраняване на доверието в почтеността на търговските сделки и финансовата система. Той може да допринесе за борбата със злоупотребата с правни образувания и правни форми чрез подпомагане на разследвания и чрез свързани с репутацията ефекти, тъй като всяко лице, което би могло да извърши сделки с тях, ще бъде наясно кои са действителните собственици. Освен това така се улеснява навременното и ефективно наличие на информация за финансови институции и органи, включително органи на трети държави, които участват в борбата с тези престъпления.
- (24) Доверието на инвеститорите и широката общественост във финансовите пазари зависи до голяма степен от наличието на точен режим за разкриване на информация, който осигурява прозрачност по отношение на действителния собственик и контролните структури на дружествата. Това е особено вярно за системите за корпоративно управление, които се характеризират с концентрирана собственост, както например е в Съюза. От една страна големите инвеститори със значителни право на глас и значителни права във връзка с паричните потоци могат да насърчат растежа и резултатите на дружествата в дългосрочен план. От друга страна обаче за контролиращите действителни собственици с големи блокове от гласове може да съществуват стимули да отклоняват корпоративни активи и възможности за лична изгода и за сметка на миноритарните инвеститори.
- (25) Поради това държавите членки следва да разрешават достъп до информация относно действителните собственици по достатъчно съгласуван и координиран начин чрез централните регистри, които съдържат информация относно действителните собственици, посредством установяване на ясно правило относно публичния достъп, така че трети страни навсякъде в Съюза да бъдат в състояние да установят кои са действителните собственици на дружествата. Поради това е необходимо да се измени Директива 2009/101/ЕО на Европейския парламент и на Съвета²⁸, за да се съгласуват националните разпоредби относно разкриването на информация за действителните собственици на дружества, по-специално с цел защита на интересите на трети страни.
- (26) Следва да се положат усилия за постигане на справедлив баланс, по-специално между интересите на широката общественост, свързани с корпоративна прозрачност и предотвратяване на изпирането на пари, и основните права на субектите на данни. Наборът от данни, който следва да бъде предоставен на обществеността, следва да бъде ограничен, ясно и изчерпателно определен и от общ характер, за да се сведе до минимум потенциалното засягане на

²⁸ Директива 2009/101/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. за координиране на гаранциите, които държавите членки изискват от дружествата по смисъла на член 48, втора алинея от Договора, за защита на интересите на членовете и на трети лица с цел тези гаранции да станат равностойни (ОВ L 258, 1.10.2009 г., стр. 11).

действителните собственици. Същевременно предоставената на обществеността информация не следва да се различава значително от събираната понастоящем информация. С цел да се ограничи намесата в правото на зачитане на личния им живот като цяло и конкретно защитата на личните им данни, тази информация следва да е свързана най-вече със статута на действителни собственици на предприятия и доверителна собственост и следва да касае изрично сферата на икономическа дейност, в която са активни действителните собственици.

- (27) Разкриването на информация относно действителните собственици следва да бъде замислено така, че да даде възможност на правителствата и регулаторните органи да реагират бързо на алтернативни инвестиционни техники, като например деривати върху капиталови инструменти, при които сетълментът се извършва с парични средства. От друга страна законните мажоритарни акционери не следва да се възпрепятстват от активно участие в осъществяването на наблюдение на управленско ниво в дружества, търгувани на борсата. Във връзка с функционирането на финансовите пазари, които все повече се усложняват и стават международно ориентирани, е изключително важно националните надзорни органи да въведат и прилагат правна уредба и изисквания, които позволяват споделяне на информация на международно равнище.
- (28) Личните данни на действителните собственици следва да бъдат разкрити публично, за да се позволи на трети страни и на гражданското общество като цяло да знаят кои са действителните собственици. Засиленият обществен контрол ще допринесе за превенция на злоупотребата с правни образувания и правни форми, включително избягване на данъци. Поради това е изключително важно тази информация да остане публично достъпна чрез националните регистри и системата за свързване на регистрите в продължение на 10 години след като дружеството е било заличено от регистъра. При все това държавите членки следва да бъдат в състояние да предвидят със закон обработването на информацията относно действителните собственици, включително лични данни за други цели, ако тази обработка отговаря на цел от обществен интерес и представлява необходима и пропорционална мярка в едно демократично общество за постигане на преследваната легитимна цел.
- (29) Освен това, отново с цел да се осигури пропорционален и балансиран подход и да се гарантират правата на неприкосновеност на личния живот и защита на личните данни, държавите членки следва да предвидят изключения от изискванията за разкриване на и достъп до информация относно действителните собственици в регистрите при извънредни обстоятелства, когато информацията би изложила действителния собственик на риск от измама, отвлечане, изнудване, насилие или сплашване.
- (30) По отношение на обработването на лични данни съгласно настоящата Директива се прилага Директива (ЕС) 95/46 на Европейския парламент и на Съвета²⁹, която

²⁹

Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни (ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31).

ще бъде заменена с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета³⁰.

- (31) В съответствие с това физически лица, чиито лични данни се съхраняват в националните регистри като информация относно действителните собственици, следва да бъдат информирани относно публикуването на техните лични данни преди да се пристъпи към публикуване. Освен това следва да се оповестяват единствено актуални лични данни, които засягат действителния собственик, и бенефициерите следва да бъдат информирани относно своите права съгласно настоящата правна рамка на Съюза за защита на данните, установена в Регламент (ЕС) 2016/679 и Директива (ЕС) 2016/680³¹, и относно приложимите процедури за упражняване на тези права.
- (32) Настоящата директива не засяга защитата на лични данни, обработвани от компетентните органи в съответствие с Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета³², което ще бъде заменено с Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета³³.
- (33) Понастоящем дружествата и сходни правни образувания, които извършват дейност в Съюза, са задължени да регистрират информация относно своя действителен собственик, докато това задължение не се прилага по отношение на всички видове доверителна собственост и други правни форми със сходни характеристики, като например „Treuhand“, „fiducies“ или „fideicomiso“, учредени в Съюза. С цел да се гарантира, че действителните собственици на всички правни образувания и правни форми, които осъществяват дейност в Съюза, правилно се идентифицират и наблюдават в контекста на съгласуван и равностоен набор от условия, правилата за регистриране на информация относно действителните собственици на доверителна собственост от страна на техните доверителни собственици следва да бъдат съгласувани с приложимите правила по отношение на регистрирането на информация относно действителните собственици на дружества.
- (34) Изключително важно е да се отчетат специфичните особености на доверителната собственост и сходни правни форми, доколкото става въпрос за публично достъпна информация относно техния действителен собственик. Независимо от

³⁰ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

³¹ Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 89).

³² Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета от 27 ноември 2008 г. относно защитата на личните данни, обработвани в рамките на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси (ОВ L 350, 30.12.2008 г., стр. 60).

³³ Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 89).

квалификацията им съгласно националното законодателство, се прави разграничение между, от една страна, доверителна собственост, която представлява имущество, притежавано от, или за сметка на, лице със стопанска дейност, състояща се от или включваща управление на доверителна собственост, и което действа като доверителен собственик на доверителна собственост в рамките на тази стопанска дейност с оглед печалба, и други видове доверителна собственост, от друга страна. Предвид естеството на първата категория доверителна собственост, информацията относно нейните действителни собственици следва да бъде публично достъпна чрез задължително разкриване. Следва да се осигурява достъп до същия ограничен набор от данни относно действителния собственик, който се прилага по отношение на дружествата.

- (35) За да се гарантира пропорционалност, информацията относно действителния собственик по отношение на всяка доверителна собственост, която представлява имущество, притежавано от, или за сметка на, лице със стопанска дейност, състояща се от или включваща управление на доверителна собственост, и което действа като доверителен собственик на доверителна собственост в рамките на тази стопанска дейност с оглед печалба, следва да бъде достъпна само за страни със законен интерес. Законният интерес по отношение на изпирането на пари, финансирането на тероризма и съответните предикатни престъпления следва да бъде демонстриран с лесно достъпни средства, като например устав или декларирана мисия на неправителствени организации, или въз основа на демонстрирани предходни дейности във връзка с борбата с изпирането на пари, финансирането на тероризма и съответните предикатни престъпления, или доказателства за проучвания или действия в тази област.
- (36) С цел да се гарантира последователна и ефективна регистрация и обмен на информация държавите членки следва да гарантират, че отговорният орган по отношение на създадения регистър за информация относно действителните собственици на доверителна собственост си сътрудничи със своите партньори в други държави членки, като споделя информация относно доверителната собственост, която се урежда съгласно правото на първата държава членка и се управлява в друга държава членка.
- (37) Важно е да се гарантира, че правилата за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма се прилагат правилно от задължените субекти. В този контекст държавите членки следва да засилят ролята на публичните органи, които функционират като компетентни органи със специални отговорности за борба с изпирането на пари или финансирането на тероризма, включително ЗФР, органите с функции за разследване или наказателно преследване на изпирането на пари, съответните предикатни престъпления и финансирането на тероризма, изземване, замразяване и конфискуване на активи от престъпна дейност, както и органите за борба с корупцията, данъчните органи, органите, които получават доклади относно трансгранично пренасяне на валута и прехвърляеми ценни книжа, и органите с отговорности за надзор или наблюдение, чиято цел е да се гарантира съответствие от страна на задължените субекти.
- (38) В съответствие със Съвместната политическа декларация от 28 септември 2011 г. на държавите членки и на Комисията относно обяснителните документи³⁴, държавите членки се задължиха в обосновани случаи да приложат

³⁴

ОВ С 369, 17.12.2011 г., стр. 14.

към съобщението за мерките за транспониране един или повече документи, обясняващи връзката между елементите на дадена директива и съответните части от националните инструменти за транспониране. По отношение на настоящата директива законодателят счита, че предоставянето на тези документи е обосновано.

- (39) Доколкото целта на настоящата директива, а именно защитата на финансовата система посредством предотвратяване, разкриване и разследване на случаи на изпиране на пари и финансиране на тероризма, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, тъй като индивидуалните мерки, предприети от държавите членки за защита на техните финансови системи, биха могли да не съответстват на функционирането на вътрешния пазар и на изискванията на принципите на правовата държава и обществен ред на Съюза, а поради обхвата и последиците на действието може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тази цел.
- (40) Настоящата директива съблюдава основните права и принципите, заложи в Хартата на основните права на Европейския съюз, а именно правото на зачитане на личния и семейния живот (член 7 от Хартата), правото на защита на личните данни (член 8 от Хартата), свободата на стопанската инициатива (член 16 от Хартата).
- (41) Предвид необходимостта спешно да се приложат приетите мерки с цел подсилване на установения режим на Съюза за предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма и с оглед на поетите от държавите членки ангажименти за бързо транспониране на Директива (ЕС) 2015/849, настоящата директива следва да бъде транспонирана до 1 януари 2017 г. Поради същите причини измененията на Директива (ЕС) 2015/849 и Директива 2009/101/ЕО също следва да бъдат транспонирани до 1 януари 2017 г.
- (42) В съответствие с член 28, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета³⁵ бяха проведени консултации с Европейския надзорен орган по защита на данните [и той прие своето становище на...³⁶].
- (43) Поради това директиви (ЕС) 2015/849 и 2009/101/ЕО следва да бъдат съответно изменени,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Изменения на Директива (ЕС) 2015/849

³⁵ Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни (ОВ L 8, 12.1.2001 г., стр. 1).

³⁶ ОВ С [...], [...] г., стр. [...].

Директива (ЕС) 2015/849 се изменя, както следва:

(1) в член 2, параграф 1, точка 3 се добавят следните букви ж) и з):

„ж) доставчици, предимно и професионално ангажирани в услуги за обмяна между виртуални и фиатни валути;

з) доставчици на портфейли, които предлагат попечителски услуги, с необходимите удостоверения за достъп до виртуални валути.“;

(2) Член 3 се изменя, както следва:

а) в точка 6, буква а), подточка i) се добавя следната алинея:

„За целите на член 13, параграф 1, буква б) и член 30 от настоящата директива посочената във втория параграф индикация за собственост или контрол се намалява на 10 % във всеки случай, когато правното образувание е пасивно нефинансово образувание съгласно определението в Директива 2011/16/ЕС.“;

б) точка 16 се заменя със следното:

„16 „електронни пари“ означава електронни пари съгласно определението в член 2, точка 2 от Директива 2009/110/ЕО, но с изключение на паричната стойност, посочена в член 1, параграфи 4 и 5 от тази директива;“;

в) добавя се следната точка 18:

„18) „виртуални валути“ означава цифрово представяне на стойност, която не се емитира от централна банка или публичен орган, не е непременно свързана с фиатна валута, но се приема от физически или юридически лица като начин на плащане и може да се прехвърля, съхранява или търгува по електронен път.“;

(3) Член 12 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се изменя, както следва:

i) в първа алинея букви а) и б) се заменят със следния текст:

„а) платежният инструмент не е презаредим или има максимален месечен лимит на плащанията по сделки от 150 EUR, който може да се използва само в съответната държава членка;

б) максималната електронно съхранявана сума не надхвърля 150 EUR;“;

ii) втора алинея се заличава;

б) параграф 2 се заменя със следното:

„2. Държавите членки гарантират, че предвидената в параграф 1 дерогация не се прилага в случай на онлайн плащане или обратно изкупуване в брой, или теглене в брой на паричната стойност на електронните пари, когато възстановената сума надвишава 50 EUR.“;

в) добавя се следният параграф 3:

„3. Държавите членки гарантират, че кредитните институции и финансовите институции на Съюза, които функционират като приемащи субекти, приемат само плащания, извършени с предплатени карти, издадени в трети държави,

когато тези карти отговарят на изисквания, равностойни на посочените в член 13, параграф 1, първа алинея, букви а), б) и в) и член 14, или може да се счита, че отговарят на изискванията на параграфи 1 и 2 от настоящия член.“;

- (4) в член 13, параграф 1 буква а) се заменя със следното:

„а) идентифициране на клиента и проверка на неговата идентификация въз основа на документи, данни или информация, получени от надежден и независим източник, включително средства за електронна идентификация, както е определено в Регламент (ЕС) № 910/2014*, когато са налични такива;

* Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 73).“

- (5) в член 14 параграф 5 се заменя със следното:

„5. Държавите членки изискват задължените субекти да прилагат мерките за комплексна проверка на клиента не само по отношение на всички нови клиенти, но също и през подходящи времеви интервали спрямо съществуващите клиенти при отчитане на риска, при промяна на относимите обстоятелства относно даден клиент или когато задълженият субект е длъжен в рамките на съответната календарна година да се свърже с клиента с цел преглед на информация, свързана с действителния собственик или собственици, по-специално съгласно Директива 2011/16/ЕС.“;

- (6) в член 18, параграф 1 първа алинея се заменя със следното:

„В случаите, посочени в членове 19—24, както и при други ситуации с по-висок риск, които са установени от държавите членки или задължените субекти, държавите членки изискват от задължените субекти да прилагат мерки за разширена комплексна проверка на клиента, целящи целесъобразното управление и смекчаване на тези рискове.“;

- (7) Въмква се следният член 18а:

„Член 18а

1. По отношение на сделки, включващи високорискови трети държави, държавите членки изискват от задължените субекти, когато става въпрос за физически лица или правни образувания, установени в трети държави, определени като високорискови трети държави съгласно член 9, параграф 2, да прилагат най-малко всички следни мерки за разширена комплексна проверка на клиента:

- а) получаване на допълнителна информация относно клиента;
- б) получаване на допълнителна информация относно планираното естество на деловите взаимоотношения;

- в) получаване на информация относно произхода на средствата и произхода на богатството на клиента;
- г) получаване на информация относно причините за планираните или извършени сделки;
- д) получаване на одобрение от висшето ръководство за установяване или продължаване на делови взаимоотношения;
- е) осъществяване на засилено наблюдение на деловите взаимоотношения чрез повишаване на броя и честотата на извършваните проверки и подбиране на схеми на сделки, за които е необходимо допълнително проучване;
- ж) изискване първото плащане да бъде извършено през сметка на името на клиента с банка, която подлежи на сходни стандарти за КПК.

2. В допълнение към мерките, предвидени в параграф 1, и в съответствие с международните задължения на Съюза държавите членки могат да изискват от задължените субекти да прилагат една или няколко допълнителни мерки за ограничаване на риска, когато става въпрос за физически лица или правни образувания, установени в трети държави, определени като високорискови трети държави съгласно член 9, параграф 2:

- а) изискване от финансовите институции да прилагат допълнителни елементи за разширена комплексна проверка;
- б) въвеждане на разширени и подходящи механизми за докладване или систематично докладване на финансови сделки;
- в) ограничаване на деловите взаимоотношения или финансовите сделки с физически лица или правни образувания от определената държава.

3. В допълнение към мерките, предвидени в параграф 1, държавите членки могат да прилагат една от следните мерки по отношение на трети държави, определени като високорискови трети държави съгласно член 9, параграф 2, в съответствие с международните задължения на Съюза:

- а) отказ за създаване на дъщерни предприятия, клонове или представителства на финансови институции от съответната държава или отчитане по друг начин на факта, че въпросната финансова институция е от държава, която не разполага с адекватни системи за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма;
- б) забрана за финансовите институции да създават клонове или представителства в съответната държава или отчитане по друг начин на факта, че въпросният клон или представителство ще бъде в държава, която не разполага с адекватни системи за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма;
- в) забрана за финансовите институции да разчитат на трети страни, разположени във въпросната държава, за осъществяването на елементи от процеса на комплексна проверка на клиента;
- г) изискване от финансовите институции да извършват преглед и да изменят или, ако е необходимо, да прекратяват кореспондентски отношения с финансови институции във въпросната държава;

д) изискване да се прилагат повишени изисквания за надзорна проверка или външен одит за клонове и дъщерни предприятия на финансови институции, установени във въпросната държава;

е) изискване за повишени изисквания за външен одит за финансови групи по отношение на всички техни клонове и дъщерни предприятия, установени във въпросната държава.

4. При приемането или прилагането на мерките, посочени в параграфи 2 и 3, държавите членки отчитат по целесъобразност съответните оценки или доклади, изготвени от международни организации и определящи стандартите органи, които са компетентни в областта на предотвратяването на изпирането на пари и борбата с финансирането на тероризма, във връзка с рисковете, създавани от отделни трети държави.

5. Държавите членки уведомяват Комисията преди приемането или прилагането на мерките, посочени в параграфи 2 и 3.“;

(8) в член 27 параграф 2 се заменя със следното:

„2. Държавите членки гарантират, че задължените субекти, към които е насочен клиентът, вземат подходящи мерки, за да гарантират, че при поискване третото лице незабавно препраща съответните копия от данните за идентификация и проверка, включително данни, получени чрез средствата за електронна идентификация, определени в Регламент (ЕС) № 910/2014, ако са налични, и другите документи, удостоверяващи идентификацията на клиента или действителния собственик.“;

(9) Член 30 се изменя, както следва:

а) в параграф 5 буква в) на първа алинея и втора алинея се заличават;

б) параграф 6 се заменя със следното:

„6. Централният регистър, посочен в параграф 3, осигурява на компетентните органи и ЗФР своевременен и неограничен достъп до цялата информация, съхранявана в централния регистър, без никакво ограничение и без съответното образуване да бъде предупреждавано за това. Централният регистър позволява навременен достъп и на задължените субекти, когато те предприемат мерки за комплексна проверка на клиента в съответствие с глава II.

Компетентните органи, на които е предоставен достъп до централния регистър, посочен в параграф 3, са публичните органи с възложени отговорности за борба с изпирането на пари или финансирането на тероризма, включително данъчните органи и органите с функции за разследване или наказателно преследване на изпирането на пари, съответните предикатни престъпления и финансирането на тероризма и за проследяване и изземване или замразяване и конфискуване на активи от престъпна дейност.“;

в) параграфи 9 и 10 се заменят със следното:

„9. При изключителни обстоятелства, определени в националното законодателство, когато посоченият в параграф 5, буква б) достъп би създал за действителния собственик опасност от измама, отвличане, изнудване, насилие или сплашване или когато действителният собственик е непълнолетен или неспособен по други причини, държавите членки могат в отделни

конкретни случаи да предвидят изключение за този достъп до цялата или до част от информацията относно действителните собственици.

Изключенията, предоставени в съответствие с настоящия параграф, не се прилагат за кредитните институции и финансовите институции, нито за задължените субекти, посочени в член 2, параграф 1, точка 3, буква б), които са длъжностни лица.

10. Държавите членки гарантират, че централните регистри, посочени в параграф 3 от настоящия член, са свързани чрез европейската централна платформа, създадена с член 4а, параграф 1 от Директива 2009/101/ЕО. Свързването на централните регистри на държавите членки към платформата се осъществява в съответствие с техническите спецификации и процедури, установени в актовете за изпълнение, приети от Комисията в съответствие с член 4в от Директива 2009/101/ЕО.

Държавите членки гарантират, че информацията, посочена в параграф 1 от настоящия член, е достъпна чрез системата за свързване на регистрите, създадена с член 4а, параграф 2 от Директива 2009/101/ЕО, в съответствие с националните законови разпоредби на държавите членки за прилагане на параграф 5 от настоящия член.

Държавите членки си сътрудничат помежду си и с Комисията с цел предоставяне на различните видове достъп в съответствие с параграф 5.“;

(10) Член 31 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. Държавите членки гарантират, че настоящият член се прилага по отношение на доверителна собственост и други видове правни форми със структура или функции, сходни с тези на доверителна собственост, като например, наред с другото, „fiducie“, „Treuhand“ или „fideicomiso“.

Държавите членки изискват от доверителните собственици на всеки доверителен фонд, управляван в съответната държава членка, да получават и разполагат с подходяща, точна и актуална информация относно действителните собственици на доверителния фонд. Тази информация включва самоличността на:

- а) учредителя;
- б) доверителния собственик;
- в) пазителя (ако има такъв);
- г) бенефициерите или класа бенефициери;
- д) всяко друго физическо лице, което упражнява ефективен контрол върху доверителната собственост.“;

б) вмъква се следният параграф 3а:

„3а. Посочената в параграф 1 информация се съхранява в централен регистър, създаден от държавата членка, в която се управлява доверителната собственост.“;

в) параграф 4 се заменя със следното:

„4. Държавите членки изискват информацията, съхранявана в регистъра, посочен в параграф 3а, да е достъпна по своевременен и неограничен начин за

компетентните органи и ЗФР, без страните в съответния доверителен фонд да бъдат предупреждавани за това. Те също така гарантират, че се позволява навременен достъп на задължените субекти до тази информация съгласно разпоредбите за комплексна проверка на клиента, определени в глава II. Държавите членки уведомяват Комисията за характеристиките на тези механизми.

Компетентните органи, на които е предоставен достъп до централния регистър, посочен в параграф 3а, са публичните органи с възложени отговорности за борба с изпирането на пари или финансирането на тероризма, включително данъчните органи и органите с функции за разследване или наказателно преследване на изпирането на пари, съответните предикатни престъпления и финансирането на тероризма и за изземване или замразяване и конфискуване на активи от престъпна дейност.“;

г) вмъкват се следните параграфи 4а и 4б:

„4а. Информацията, съхранявана в централния регистър, посочен в параграф 3а от настоящия член, по отношение на други видове доверителна собственост, различни от посочените в член 7б, буква б) от Директива 2009/101/ЕО, е достъпна за всички лица или организации, които могат да демонстрират законен интерес.

Информацията, достъпна за лица или организации, които могат да демонстрират законен интерес, включва името, месеца и годината на раждане, гражданството и държава на пребиваване на действителния собственик съгласно определението в член 3, параграф 6, буква б).

4б. Всеки път, когато встъпват в нови клиентски взаимоотношения с доверителна собственост или друга правна форма, обхванати от задължението за регистриране на информация относно действителния собственик съгласно параграф 3а, задължените субекти събират доказателство за регистрацията, когато е приложимо.“;

д) вмъква се следният параграф 7а:

„7а. При изключителни обстоятелства, определени в националното законодателство, когато посоченият в параграфи 4 и 4а достъп би създал за действителния собственик опасност от измама, отвлечане, изнудване, насилие или сплашване, или когато действителният собственик е непълнолетен или неспособен по други причини, държавите членки могат в отделни конкретни случаи да предвидят изключение за този достъп до цялата или до част от информацията относно действителните собственици.

Изключенията, предоставени в съответствие с първата алинея, не се прилагат за кредитните институции и финансовите институции, нито за задължените лица, посочени в член 2, параграф 1, точка 3, буква б), които са длъжностни лица.

Когато държава членка вземе решение да предвиди изключение в съответствие с първата алинея, тя не ограничава достъпа на компетентните органи и ЗФР до информация.“;

е) параграф 8 се заличава;

ж) параграф 9 се заменя със следното:

„9. Държавите членки гарантират, че централните регистри, посочени в параграф 3а от настоящия член, са свързани чрез европейската централна платформа, създадена с член 4а, параграф 1 от Директива 2009/101/ЕО. Свързването на централните регистри на държавите членки към платформата се осъществява в съответствие с техническите спецификации и процедури, установени в актовете за изпълнение, приети от Комисията в съответствие с член 4в от Директива 2009/101/ЕО.

Държавите членки гарантират, че информацията, посочена в параграф 1 от настоящия член, е достъпна чрез системата за свързване на регистрите, създадена с член 4а, параграф 2 от Директива 2009/101/ЕО, в съответствие с националните законови разпоредби на държавите членки за прилагане на параграфи 4 и 5 от настоящия член.

Държавите членки гарантират, че единствено информацията, посочена в параграф 1, която е актуална и отговаря на действителните бенефициери на собствеността, се предоставя чрез техните национални регистри и чрез системата за свързване на регистрите и че достъпът до тази информация е в съответствие с правилата за защита на данните.

Държавите членки си сътрудничат с Комисията за прилагане на различните видове достъп в съответствие с параграфи 4 и 4а от настоящия член.“;

з) добавя се следният параграф 10:

„10. За целите на настоящия член се счита, че доверената собственост се управлява във всяка държава членка, в която са установени доверителните собственици.“;

(11) Член 32 се изменя, както следва:

а) в параграф 3, първа алинея четвъртото изречение се заменя със следното:
„ЗФР могат да получават и използват информация от всеки задължен субект.“

б) добавя се следният параграф 9:

„9. В контекста на своите функции всяко ЗФР може да получава информация от всеки задължен субект за целта, определена в параграф 1 от настоящия член, дори ако съответният задължен субект не е подал предходен доклад в съответствие с член 33, параграф 1, буква а).“;

(12) вмъква се следният член 32а:

„Член 32а

1. Държавите членки създават автоматизирани централизирани механизми, като например централни регистри или централни електронни системи за извличане на данни, които позволяват своевременна идентификация на всички физически или юридически лица, които притежават или контролират платежни сметки

съгласно определението в Директива 2007/64/ЕО, и банкови сметки, притежавани от кредитна институция на тяхната територия. Държавите членки уведомяват Комисията за характеристиките на тези национални механизми.

2. Държавите членки гарантират, че информацията, която се съхранява в централизираните механизми, посочени в параграф 1, е пряко достъпна на национално равнище за ЗФР и компетентните органи с цел изпълнение на техните задължения съгласно настоящата директива. Държавите членки гарантират, че всяко ЗФР може своевременно да предостави информация, съхранявана в централизираните механизми, посочени в параграф 1, на всяко друго ЗФР в съответствие с член 53.

3. Следната информация е достъпна и позволява лесно търсене чрез централизираните механизми, посочени в параграф 1:

- за клиента — титуляр на сметка, и всяко лице, което претендира да действа от името на клиента: името, допълнено от други данни за идентификация, изисквани съгласно националните разпоредби за транспониране на член 13, параграф 1, буква а), или уникален идентификационен номер;
- за действителния собственик на клиента — титуляр на сметка: името, допълнено от други данни за идентификация, изисквани съгласно националните разпоредби за транспониране на член 13, параграф 1, буква б), или уникален идентификационен номер;
- за банковата или платежната сметка: IBAN номер и датата на откриване и закриване на сметката.“;

(13) в член 33, параграф 1 буква б) се заменя със следното:

„б) предоставят на ЗФР пряко, по тяхно искане, цялата необходима информация.“;

(14) в член 39 параграф 3 се заменя със следното:

„3. Забраната, предвидена в параграф 1, не препятства разкриването между кредитни институции и финансови институции от държавите членки, при условие че принадлежат към една и съща група, или между тези институции и техните клонове и мажоритарно притежаваните дъщерни предприятия, намиращи се в трети държави, при условие че тези клонове и мажоритарно притежавани дъщерни предприятия спазват изцяло политиките и процедурите в рамките на групата, включително процедурите за обмен на информация в рамките на групата, в съответствие с член 42, и че политиките и процедурите в рамките на групата отговарят на изискванията, установени в настоящата директива.“;

(15) в член 40 параграф 1 се изменя, както следва:

а) букви а) и б) се заменят със следното:

„а) във връзка с комплексната проверка на клиента, копие на документите и информацията, необходими за спазването на изискванията за комплексна

проверка на клиента, установени в глава II, включително информация, получена чрез средствата за електронна идентификация, определени в Регламент (ЕС) № 910/2014, ако е налична, за срок от пет години след приключване на деловите взаимоотношения с техния клиент или след датата на случайната сделка;

б) придружаващата документация и записите на сделките, които се състоят от оригиналните документи или копия, допускани в съдебното производство като доказателство съгласно приложимото национално право, включително информация, получена чрез средствата за електронна идентификация, определени в Регламент (ЕС) № 910/2014, ако е налична, необходими за идентифициране на сделките за срок от пет години след приключване на деловите взаимоотношения с техния клиент или след датата на случайната сделка.“;

б) добавя се следната алинея:

„Втората алинея също така се прилага по отношение на данните, достъпни чрез централизираните механизми, посочени в член 32а.“;

(16) в член 47 параграф 1 се заменя със следното:

„1. Държавите членки гарантират, че доставчиците на услуги за обмяна между виртуални и фиатни валути, доставчиците на портфейли, които предлагат попечителски услуги, бюрата за обмен на валута и за осребряване на чекове и доставчиците на услуги по доверително или дружествено управление подлежат на лицензиране или регистриране, а доставчиците на услуги в областта на хазарта са обект на регулиране.“;

(17) Член 49 се заменя със следното:

„Член 49

Държавите членки гарантират, че лицата, определящи политиката, ЗФР, надзорните органи и другите компетентни органи, които участват в борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма, например данъчните органи, разполагат с ефективни механизми, позволяващи им да си сътрудничат и да координират на национално равнище дейността си по отношение на разработването и прилагането на политики и дейности за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма, включително с оглед на изпълнението на задължението им по член 7.“;

(18) в глава VI, раздел 3 се добавя следният подраздел:

„Подраздел Па
Сътрудничество между компетентните органи

Член 50а

Държавите членки не забраняват и не въвеждат нереалистични или необосновано рестриктивни условия относно обмена на информация или

предоставянето на помощ между компетентните органи. По-специално държавите членки гарантират, че компетентните органи не отхвърлят искане за помощ на основание, че:

а) искането се счита за засягащо и данъчни въпроси;

б) националното законодателство изисква задължените субекти да опазват тайна или да запазват поверителност, освен когато съответната търсена информация се съхранява при обстоятелства, в които се прилага правно призната привилегия или професионална тайна;

в) в държавата членка, към която е отправено искането, се провежда проучване, разследване или производство, освен ако предоставянето на помощта ще възпрепятства въпросното проучване, разследване или производство;

г) естеството или статутът на отправящия искането орган се различава от естеството или статута на компетентния орган, към който е отправено искането.“;

(19) в член 53 параграф 1 се заменя със следното:

„1. Държавите членки гарантират, че ЗФР обменят по собствена инициатива или при поискване всяка информация, която може да бъде от значение за извършваната от тях обработка или анализ на информация, свързана с изпиране на пари или финансиране на тероризма, както и с участващите физически или юридически лица, независимо от вида на съответните предикатни престъпления и дори ако видът на съответните предикатни престъпления не е установен към момента на обмена.“;

б) в параграф 2, втора алинея второто изречение се заменя със следното:

„Това ЗФР получава информация в съответствие с член 32, параграф 9 и прехвърля отговорите незабавно.“;

(20) В член 55 параграф 2 се заменя със следното:

„2. Държавите членки гарантират, че ЗФР, към което е отправено искането, предоставя на компетентните органи своевременно и във възможно най-голяма степен предварителното си съгласие за разкриване на информацията, независимо от вида на съответните предикатни престъпления. ЗФР, към което е отправено искането, не трябва да отказва да предостави съгласието си за подобно разкриване, освен ако това би попаднало извън приложното поле на разпоредбите му в областта на изпирането на пари и финансирането на тероризма, би могло да навреди на наказателно разследване, би довело до последствия, които са явно диспропорционални на законните интереси на физическо или юридическо лице или на държавата членка, в която се намира ЗФР, към което е отправено искането, или по друг начин би било в несъответствие с основните принципи на националното право на тази държава членка. Всеки подобен отказ за предоставяне на съгласие се обяснява надлежно.“;

- (21) Член 57 се заменя със следното:

„Член 57

Различията между определенията на данъчни престъпления в националното право не препятстват способността на ЗФР да предоставят помощ на друго ЗФР и не ограничават обмена, разкриването и използването на информацията съгласно членове 53, 54 и 55.“;

- (22) в член 65 се добавя следният втори параграф:

При необходимост докладът се придружава от подходящи предложения, включително, когато е целесъобразно — по отношение на виртуалните валути — правомощия за създаване и поддържане на централна база данни, достъпна за ЗФР, в която се регистрират самоличността на ползвателите и адресите на портфейлите, както и формуляри за самостоятелна декларация, предназначени за ползвателите на виртуални валути.

- (23) в член 66 първата алинея се заменя със следното:

„Директиви 2005/60/ЕО и 2006/70/ЕО се отменят, считано от 1 януари 2017 г.“;

- (24) в член 67, параграф 1 първата алинея се заменя със следното:

„Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, които са необходими, за да се съобразят с настоящата директива, до 1 януари 2017 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.“;

- (25) в точка 2 от приложение III буква в) се заменя със следното:

„в) индиректни делови взаимоотношения или сделки без определени предпазни мерки, като например средства за електронна идентификация или съответните удостоверителни услуги съгласно определението в Регламент (ЕС) № 910/2014;“.

Член 2

Изменения на Директива 2009/101/ЕО

Директива 2009/101/ЕО се изменя, както следва:

- 1) в глава 1 се вмъква следният член 1а:

Член 1а

Приложно поле

Мерките за разкриване на информацията относно действителния собственик се прилагат по отношение на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки, свързани с:

а) корпоративни и други правни образувания, посочени в член 30 от Директива 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета*, включително видовете дружества, посочени в член 1 от настоящата директива, с изключение на дружествата с нестопанска цел;

б) доверителна собственост, която представлява имущество, притежавано от или за сметка на лице със стопанска дейност, състояща се от или включваща управление на доверителна собственост, което действа като доверителен собственик на доверителна собственост в рамките на тази стопанска дейност с оглед печалба, и други видове правни форми със структура или функции, сходни с тези на доверителна собственост.

* Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2015 г. за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма, за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 2006/70/ЕО на Комисията (ОВ L 141, 5.6.2015 г., стр. 73).“;

2) в глава 2 се вмъква следният член 7б:

„Член 7б

Разкриване на информацията относно действителните собственици

1. Държавите членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират задължително разкриване от субектите, посочени в член 1а, букви а) и б) от настоящата директива, на адекватна, точна и актуална информацията относно техните действителни собственици в съответствие с членове 30 и 31 от Директива 2015/849.

Информацията включва името, месеца и годината на раждане, гражданството и държавата на пребиваване на действителния собственик, както и естеството и размера на притежаваните права.

2. Разкриването на информацията относно действителните собственици, както е посочено в параграф 1, се гарантира чрез централните регистри, посочени в член 30, параграф 3 и член 31, параграф 3а от Директива 2015/849.
3. Държавите членки гарантират, че информацията относно действителните собственици, посочена в параграф 1 от настоящия член, също така става публично достъпна чрез системата за свързване на регистри, посочена в член 4а, параграф 2.
4. При изключителни обстоятелства, определени в националното законодателство, когато посочената в параграф 1 информация би създавала за действителния собственик опасност от измама, отвлечение, изнудване, насилие или сплашване или когато действителният собственик е непълнолетен или неспособен по други причини, държавите членки могат в отделни конкретни случаи да

предвидят изключение от задължителното разкриване на цялата или част от информацията относно действителните собственици.

5. Личните данни на действителните собственици, посочени в параграф 1, се разкриват, за да се позволи на трети страни и на гражданското общество като цяло да знаят кои са действителните собственици, като така чрез засилен обществен контрол се допринася за предотвратяване на злоупотребата с правни образувания и правни форми. За тази цел информацията е публично достъпна чрез националните регистри и системата за свързване на регистрите за не повече от 10 години след като дружеството е било заличено от регистъра.“.

Член 3

Транспониране

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, които са необходими, за да се съобразят с настоящата директива, най-късно до 1 януари 2017 г. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези разпоредби.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които те приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 4

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на третия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 5

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Страсбург на година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател